

KİTAP-DEFTER HEDİYELİ

MART-NİSAN 2024 / 02 - 65 TL K.K.T.C: 75 TL

BAYAN YANI

141

ISSN 2146-1384

9 772146 138008

HEY00!

13

YAŞINDAYIZ!

Mehmet Ali & Akgamsefası

Ranize
Erer.

70 YAŞINA GELMEDEN ÖNCE SAHIP OLMAN GEREKENLER

FETİYE NENE
İpek Özsüslü

TOKSİK PARTNERİNİN
K*ÇINDA BİR TEKME!

SELÜLİT

HEY GİDİ
GÜNLER
VAY...

HEP-
SİNDE
Bİ ANI..

İSTEDİĞİN ZAMAN EVİNE
ÇÖREKLENEBİLECEĞİN
Bİ DOST!

HADI Bİ
KISIR YAP
TA YİYEK

BİRAZ OBSESYONU

ÜTÜYÜ
FİŞTEN
ÇEKTİM Mİ
ACABA?!

SACMA-
LAMA FETİYE
SEN EN SON
82 YILINDA
ÜTÜ YAP-
TIN..

BİR CANLININ KARŞILIKSIZ SEVGİSİ

KURBAN OLSUN
NENEN..

BOLCA MANTIK...

KENDİ KENDİME
FETİYE SEN BU HERİ-
FİN YAŞLANINCA AL-
TINDAN ALIR MİSİN
DİYE SORDUM..

...CEVABIM
HAYIR
OLUNCA DA
TERKETTİM!

Bir İmam Hatip Ortaokulu'nda öğrencilere maket mezar başında anneleri için ağıt yaktırdılar.

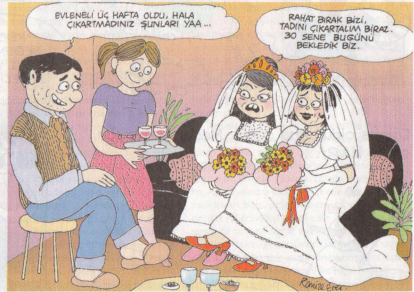

BAYAN YANI AKTÜEL

#erosiçinadalet

Yunanistan eşcinsel evliliği yasalaştırdı.

Mutsuzluğun nedeni bulundu(!) TÜİK araştırmasına göre okumayanlarda mutluluk oranı daha yüksek.

Etkili Olduğu Biliniyor: HPV Aşısının Neden Karşı Çıkılıyor? Ve Aşının Kadınlaştırılması

"HPV'nin, bilim, siyaset, ekonomi ve cinsiyet normlarının keşişimiyle sürdürülen uzun bir feminizasyon geçmişi vardır. HPV'nin kadınlaşması, kadınlar olumsuz yönde etkileyen tarihi cinsiyet eşitsizliği ön yargılarını ve söylemlerini desteklemekle kalmadı, aynı zamanda beklenenin daha düşük HPV aşılama oranlarıyla sonuçlanarak etkileri de doğrudan etkiledi. Bu nedenle Bu eşitsizlik önemlidir ve gereksizdir. Düzeltilmesi zorunludur..." Delay ve arkadaşları 2017*

İnsan papilloma virüsü (human papillomavirus-HPV) uzun süredir gündemde; cinsel açıdan aktif yetişkinlerin neredeyse tamamının HPV'nin 170 suşunun bir kısmını taşıdıklarını söylüyor uzmanlar. Bunların çoğu zararsız olsa da, sayısız mutan arasında genital siğiller yolu açanların yarısına, hem kadınlarda hem de erkeklerde genital kanserlere neden olanları var. Yapılan çalışmalar bunun varsayımsal bir risk olmadığını; rahim ağzı kanserlerinin %90'ından fazlasının nedeni olduğunu ortaya koyuyor. HPV aşısı olarak bilinen Gardasil'in enfeksiyonu önlemeye %99 oranında etkili olduğu belirlenmiş. Ancak aşya karşı inatçı bir muhalefet var. Örneğin, ABD'de aşılama oranları koruma açısından optimum seviyelerin çok altında seyrederken, Avrupa genelinde aşya karşı bir dizi yasal itiraz başlatıldı. Türkiye için de, durum benzerlik gösteriyor. Özellikle ahlak ve din gibi sosyo-kültürel bir zeminde tartışmaya açma, bir koruyucu sağlık önemi olmaktan başka bir zeminde çekme çabası var. Peki durum neden böyle?

Dünyadaki yaklaşımları da dahil ettiğimizde, genel anlamda muhalefet iki kategoriye ayrılıyor;

Birincisi; ahlaki kaygı olarak ortaya çıkıyor. Çocukların eninde sonunda normal cinsel dürtüleri sahip olacak fikrini rahatsız edici bulan oldukça büyük bir grup var; bazı doktorlar da ahlaki gerekçelerle buna karşı çıkıyor. HPV aşısına karşı ahlaki muhalefet en açık olanı. Argümanları aşının etkinliğinden ziyade, cinsiyet etrafında donen ve aşılamaya yerine cinsel ilişkiden uzak durmayı savunan dindar mahafazakarlar tarafından dile getiriliyor. Genital siğil ya da rahim ağzı kanseri korkusu olmadan gençlerin daha fazla cinsel ilişkileri gereceği ve bu nedenle HPV aşısının aslında ahlaka aykırı bulunan ve evlilik dışı davranışları teşvik edeceği öne sürülüyor. Kaldı ki, yakın zamanda ulkemizde sosyal medyada yaşanan bir tartışmayı da hatırlarsanız. Aşının iftiszılığı körükleyeceği, HPV bulaşımı bir kadının iftiszı olduğu öne sürülmüştü. HPV'yi yetişkin kadınlara eşlerinin de taşıyabileceği tamamen olasılık dışında tutularak knu günlerce tartışılmıştı.

Bu üst seviyede çarpık bir varsayım, çünkü bilimsel verilerle çelişiyor. Cinsel eğitim ve koruyucu sağlık uygulamaları yerine cinsel perhizin, gençlerin cinsel ilişkiden uzak durmalarını sağlamadığı da ortada. Hatta veriler bu tuhaf pragmatizmi boş çikarıyor; ahlaki olarak cinsel perhizin gençlerin cinsel aktiviteye akranlarıyla yakın yaşlarda başlamalarını durdurmadığını ve daha fazla hamilelik yaşadıklarını ortaya koyuyor. Zaten ulkemizdeki erken hamileliklerden ve her gün tıverde yayınlanan öğleden sonraki kaçak programlarından bu durumu anlamak da çok kolay.

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu, HPV Aşısı

olan gençler ve aileleri bilinçli ve eğitimli. Aşının cinsel enfeksiyonlarda her derde deva olmadığını ancak, gerekli olduğunu biliyorlar. Ayrıca aşılanmış ve aşılanmamış genç gruplarında cinsel aktivite ile ilgili yapılan çalışmalar, aşılanmış grupta cinsel aktivitenin özellikle artış göstermediğini de ortaya koyuyor.

İkinci tür aşı karşıtlığı ise, güvenlik kaygılarından kaynaklanıyor. HPV aşısı yıllardır kapsamlı bir şekilde test edilmiş ve potansiyel olumsuz etkiler açısından sürekli olarak izlenmiş bir aşı. Güvenli ve etkili bir müdahale olduğu bulunmuş. Komplikasyon oranı son derece düşük. Aşının güvenliği ve etkinliği, aşının olumlu bir güvenlik profili olduğu sonucuna varan, bir milyondan fazla kişiden elde edilen verilere dayalı 2015 yılındaki rapor da dahil olmak üzere çok sayıda bağımsız araştırmayla doğrulanmış durumda.

Buna rağmen "aşı hasarı"na ilişkin kaygı verici haberler ortalıkta doluyor. Bunların bir kısmı basit yanlış anlamalara dayanıyor, ancak önemli bir kısmı aşı karşıtı kampanyacıların iddialarını çevrimiçi ve sosyal medyada paylaşma konusunda başarılıyla doğrudan ilişkili. Özellikle, HPV aşısının tromboza ve kronik yorgunluğa neden olduğu yönündeki iddialar yaygın, ancak bu iddialar kapsamlı araştırmalarla çürütülmüş. Böyle olmasına rağmen aşı karşıtı sitelerde aşının Japonya'da yasaklandığı öne sürülüyor. Aşının zararlı etkilerine ilişkin kanıtların azlığına rağmen, bir dizi yasal zorlukla karşılaşılan yerler de var. Örneğin, en son Aralık 2015'te, İrlanda'da Aşının Aşırı Travmatik Sonuçlanan Etkileri (Pışmanlık) Grubu tarafından desteklenen bir hareket 140'tan fazla genç kızın aşya karşı bayağına nöbetlerinden başlayarak bazı reaksiyonları yaşadığı iddia ederek yasaklanmasını istemiş. Grubun aşının geri çekilmesi için tedbir kararı alma girişimi, İrlanda Yüksek Mahkemesi'ne ulaşmış ve reddedilmesine rağmen hareket geri adım atmamış. Hatta spekülasyonlar İrlanda Parlamentosu'na taşınmış ve "kanseri için smear testleri yaptırırken neden aşya ihtiyacı duyulmuş" içerikli uzun tartışmalar yaşanmış. Bu örnek olduğu gibi, aşının güvenliği ve etkinliği konusunda gerçek tartışmaları yapılamayışı, kamuoyu algısına zarar verme riski taşıyor. Çünkü bu iddiaların klinik kanıtlarla desteklenmeyişi, bu tür karşıtık hareketlerinin bugüne kadar dünya çapında yapılan 200 milyon üzerindeki aşı dozunda herhangi kayda değer sorun yaşanmayışının konusulmasına neden oluyor. Ayrıca aşının koruyuculuğunu konuşabilmenin önüne geçiyor.

Aşı karşıtlığının yarısına HPV virüsü ve aşının kadınlaştırılması aşının etkinliğini engelliyor.

HPV'nin rahim ağzı kanseri ile nedensel ilişkisi, orijinal aşı denemelerinin kadınlara odaklanma-

sına ve başlangıçta aşının, 9- 26 yaşları arasındaki kız çocuklar ve kadınlar için onaylanmasına neden olmuş. O zamanlar bu yaklaşım mantıklı olsa da, ne yazık ki bu onay, HPV'nin bir kadın sorunu olduğuna dair mevcut kültürel anlayışı desteklediği gibi, aşı karşıtlarını arasındaki mahafazakarların sesini çoğaltmış. HPV'nin kadınlarla tanımlanmasını ve bunun birincil önleme çabaları üzerindeki etkisini Delay ve arkadaşları* 2017 yılında PubMed kapsamında yayınladıkları bir makalede **"HPV'nin kadınlaşması"** olarak adlandırmışlardır. Kadınlaştırma sürecinin, hem HPV'nin hem de aşının toplumsal olarak kadın odaklı yapılandırılmasıyla geliştiğini, bunun da HPV ile ilgili sorunların halk tarafından algılanma şeklini ve hükümetlerle sağlık kuruluşları için belirleyici olduğunu anlatmışlardır.**

Kadınlaşma süreci bir bakıma bilinen bilim ile uzun cinsiyetçilik tarihimize arasındaki kimi zaman kasıtlı bilinçle, özellikle beyin çalışmaları ve kalp sağlığı açısından bunu biliyoruz, ve bazen de rastlantısal bir sinerjinin sonucu olduğunu söyleyebiliriz. Aşının yalnızca kadınlara yönelik ruhsatlandırılması kararı bilim, politika, ekonomi ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin inşa edilmiş inançların "kurusuz bir sonucu" olarak tanımlanabilir. Oysa HPV virüsünün etkinliğini azaltmada ve koruyucu sağlık çalışmalarında, aşının sunumundaki cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine acil ihtiyaç duyulmaktadır. HPV aşısının kadınlaşmasını önlemeye en etkili yaklaşım, kız ve erkek çocuklar için aynı yaşlardan başlayarak aşının zorunlu hale gelmesidir. Bu evrensel uygulamaya, diğer çocukluk çağı aşıları gibi HPV aşısının da normalleştirilerek, böylece kız ve erkek çocukların sağlığı konusunda ulusal eşitlikli bir uygulama geliştirilecektir.

Sonuç olarak; dini mahafazakarların, aşı karşıtı kampanyacıların ve bilginin medyanın çok çıkan seslerine ve ofiklerine rağmen, meselenin tartışmasız özü, HPV aşısının hayat kurtarma potansiyelidir. Toplumsal cinsiyet ön yargılarının sağlık politikalarını belirlemesine ve HPV aşısının kadınlaşmasına izin veremeyiz. Zira, sayısız genç erkek ve kadının hayatı, içki boş retorik yerine kanıtların rehberliğinde hareket edilmesine bağlıdır.

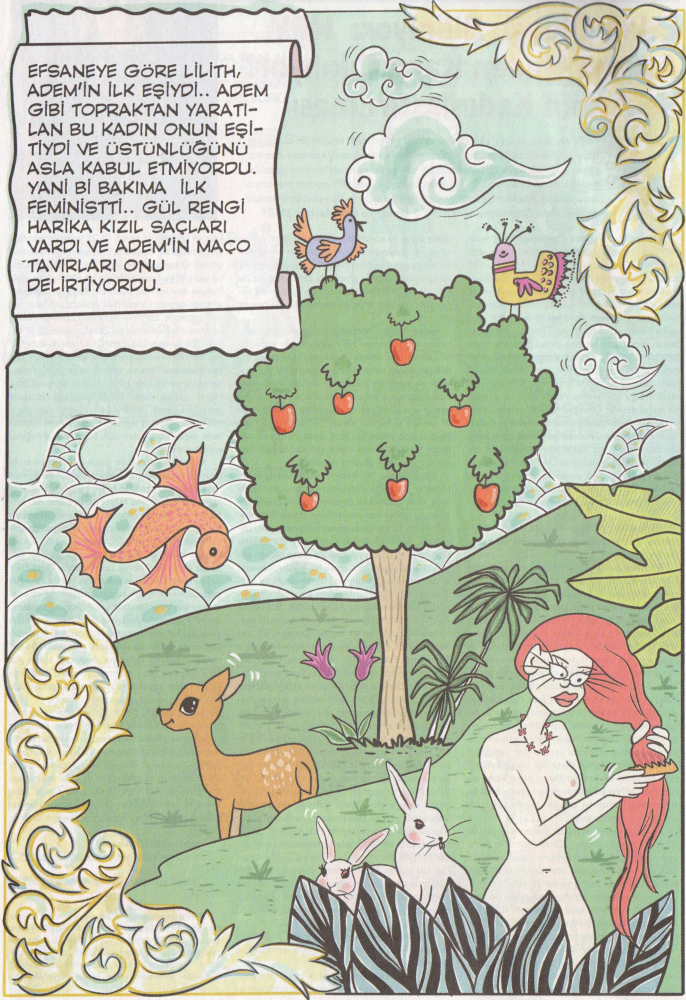
Yararlanılan Kaynaklar

*<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC883212/>

**<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4880257/>

Ayrıca benden küçük bir not olsun bu sayda; Bayan Yanki kez bir 8 Mart'a yayın hayatına başladı. Tam 13 yaşında, ilk sayıdan bu yana yazmakta mutlaklı duyduğum. Bütün son dokümanımıza katılan ekibe kalpten teşekkürler. Gidenele katalanlara selam olsun. Sevgiyle, nice yıllara...

EFSANEYE GÖRE LİLİTH,
ADEM'İN İLK EŞİYDİ.. ADEM
GİBİ TOPRAKTAN YARATIL-
LAN BU KADIN ONUN EŞİ-
TİYDİ VE ÜSTÜNLÜĞÜNÜ
ASLA KABUL ETMİYORDU.
YANI Bİ BAKIMA İLK
FEMİNİSTTİ.. GÜL RENGİ
HARİKA KIZIL SAÇLARI
VARDI VE ADEM'İN MAÇO
TAVIRLARI ONU
DELİRTİYORDU.

GÜÇLÜ, NEŞELİ, AURASI
YÜKSEK BİR KADIN OLAN
LİLİTH'İN İŞİĞİNİ SÖN-
DÜRMEKSE ADEM'İN EN
BÜYÜK HEDEFİYDİ..

VE BU İKİLİ
ASLA AN-
LAŞAMI-
YORLARDI..

BANA
SU
GETİR!...

KALK
KENDİN
AL!...

KAVGALAR GÜNDEN GÜNE SIKLAŞTI..
DAYANILMAZ Bİ HALE GELDİ..

KADINLAR
HASSASTIR, NA-
RİNDİR, ÇİÇEKİR..

HAYIR EFEN-
DİM KADIN KA-
DINDIR, ÇİÇEK
BABANDIR..

SENİ
BENDEN
BAŞKASI
ÇEKMEZ
BUNU
BİL..

ÖFF
KES BE
KES
NARSİST
HERİF..

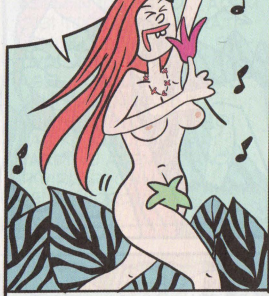
BANA BAK ÇOCUKLARIN NAFA-
KASINI GÖNDERMEYİ UNUTMA!

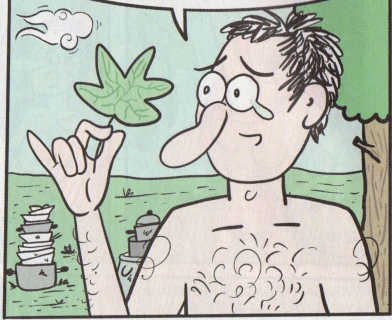
ŞİMDİ LİLİTH DÜŞÜNSÜN..
BAKANA DA YAZAYIM,
MİLLETVEKİLİNE DE..

#nafaka
mağduriyetine
son
Bakanım se-
simizi duyun
X ~ "

HÜR DOĞDUM
HÜR YAŞARIM
KİME NEE KİME
NEEE...KÖLE MİYİM
SANA BEN AYYY
SANA NE SANA
NEP!

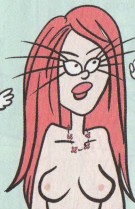

HUFFF SIKILDIM YA.. KÖTÜ MÜ
ETTİM ACABA.. ŞİMDİ LİLİTH BURDA
OLSAYDI HIÇ YOKTAN Bİ KAVGA ÇIKARIR-
DIM ZAMAN GEÇERDİ...

LİLİTH YENİDEN DOĞMUŞ GİBİYDİ ÇOK MUTLUYDU..ADEMSE PERİŞANDI.. BUNUN ÜZERİNE
LİLİTH'İ YEMLEYİP TEKRAR CENNETE GELMESİ İÇİN İKNA ETMEK ÜZERE 3 MELEK YOLLANDI.

ÇOK
PIŞ-
MAN..
ELÇİYE
ZEVAL
OL-
MAZ..

BAK DUL
OLMAK
KOLAY
DEĞİL..

GERİ
DÖN..

ANCAK LİLİTH
KABUL ETMEDİ..
ÖZBAKIMINI BİLE
YAPAMAYAN ADEM
YENİ BİR KADIN
İSTEDİ. BÖYLECE
ONA HAWVA GÖN-
DERİLDİ.. LİLİTH
NAPIYO BU ACABA
DIYE MERAK ETTİ
VE ADEM'İ STALK-
LADI..BİR DE NE
GÖRSÜN..

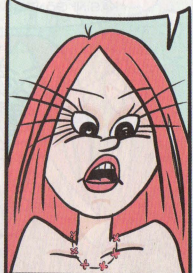

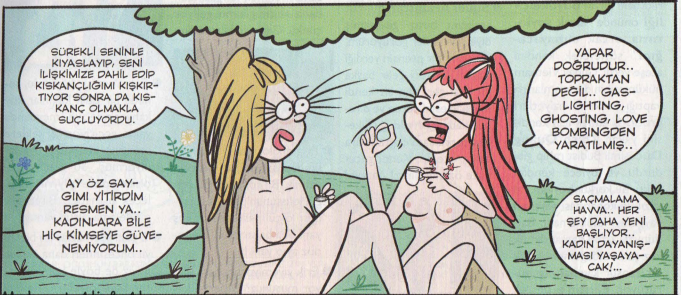
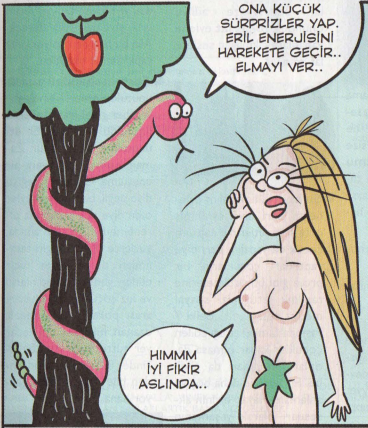
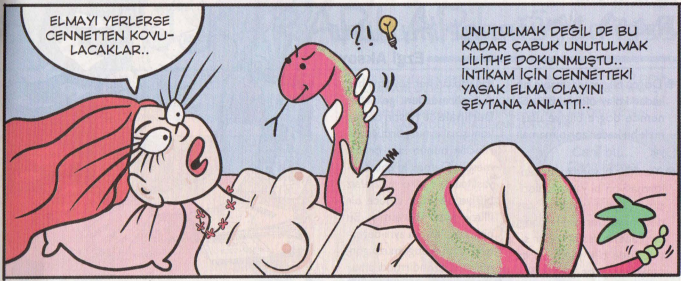
AŞLINDA
YENİ Bİ İLİŞ-
KİDEN KÖR-
KUYORDUM
TAA Kİ SENİ
GÖRENE
KADAR!

NEDEN AY-
RILDINIZ?

EX
KARIM
TAM Bİ
CADA-
LOZDU..

YUHH NE ÇABUK
YENİ BİRİNİ
BULDUN!

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

Ezgi Aksoy

- Doğru bilgi ulaşmanın bu kadar kolay olduğu bir dönemde doğru bilgi ulaşmak bu kadar zor olmamalı ya.
- Yasaklar bi yandan, dezenformasyon bi yandan, iletişim çağının yontma taş devrini yaşıyoruz. Herhangi bir haberin resmi haber sitelerinde bile yanlış ya da tamamen yalan çıkma ihtimali var. Bu ne yaman çelişki anne.

için yapılan her şey ama her şey görmezden gelineyor. **Berlinala**'da Filistin destek konuşmalarının gördüğü ayrımcılık bunun son örneği mesela. Demek ki Batı dünyasında da doğru ve tarafsız bilgiye ulaşmak sadece bir illüzyondan ibaretmiş. Bu noktada Batı'yla aynı değerlere sahip olduğumuzu görmek hiç sevindirmedi ama.

- Yerel seçimler geliyor, ama öyle böyle değil yani. Bu seçimde ne anket tutar ne hesap ne kitap ben size söyleyeyim. **Ben kutumu açtırmak istiyorum** tadında bir seçim. Ne çıkarsa bahtımıza. Hadi oynat bakalım öyleyse.

- Temsili demokrasi varmış gibi çek panpa!

- Kuş ölü, siz uçuşu hatırlayın yani.

- Bu arada şeriat karşıtlığı bi inceden suç teşkil etmeye başladı güzel ve yalnız, sosyal demokratik hukuk devleti laik cumhuriyet ülkemizde. O biraz sıkıntı. Ama du bakalım.

- **Suudi Arabistan** mevcut şeriatını biraz gevşetmiş diye sevenler görüyorum. Şekerim; bir prensin verdiği özgürlüğü yeri gelir başka bir kral geri alır, siz kendi mücaadesini veren ve direnen kadınların olduğu ülkelere topraklara coğrafyalara bakın özenin. Kendi gücünüzü özenin biraz! Aaayh!

- **Feyza Altun**'un rakısına laf edeceğinize adliye önünde **pro-şeriat** eylemi yapanlara çıkmayan seslere laf edin.

- Şu hayatta e napalım evlenelim bari diye evlenmiş orta sınıf çiftlerin e napalım çocuk da yapalım bari diye yaptıkları çocukların bir proje gibi büyütülmesine tanıklık ettiğimiz sosyal medya hesapları... Belki 7 yaşında tamirci çırağı edilen çocuklar kadar olmasa da, onların hayatları da çileli be. En azından daha boş ve anlamsız. Hayatı birinin akseuarı olarak yaşamının sancısı ekmek kavgasından daha acıtır gibime geliyor çünkü. Gene de bilemedim.

- Eriğin kilosu beşyüzmiyolarıradan satışa çıktı sezonu gelmiş. Bu topraklarda eriğin kilosunun para değerinden ölçülmesi bile yanlış yani ona bakarsanız. Düpedüz ayıp yani bu.

- Erik yiyemiyorum ben, biliyor musunuz? Dişlerim ka-

maşıyor. Eriğin hiçbir çeşidini yiyemem. Limon yarım erik yiyemem. O derece. Alın bu bilgiyle napıyorsanız yapın sefkili okuyucu.

- **Epstein skandalı** nasıl da unutuldu ama... Yavaş yavaş, her gün biraz eksilerek unutuldu hem de. En acı unutulma şekli budur. Zaman aşımına uğrayan bir unutulma. Gündem değişti diye değil, bambaşka şeyler oldu diye değil, zamana direnemedi diye. Bir adada, yüzlerce ultra zengin tarafından durmaksızın taciz edilen gencecik kadınların ve kız çocuklarının uluslararası politik bir skandala uzanan hikayesi bu kadar yer tuttu kamuoyu belleğinde. Bu; olayın kendisinden bile daha tiksinciliği geliyor bana.

- Bursa'nın bir köyünde, senede bir defa kadınlar köy kahvesinde ve meydana vakit geçiriyor, erkeklerle sokağa çıkma yaşağı uygulanıyormuş. 30 sene önce olsa **ooo ne iyiymiş** denilecek bi haber. Biraz demode ama olsun yani.

- E peki sormazlar mı biz 30 yıl öncesinden daha ileride miyiz de böyle konuşuyor-sun laaun diye?

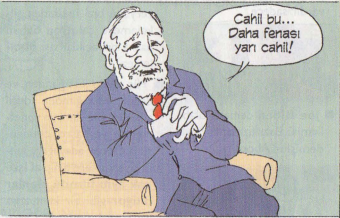
БИНН БАТК

AŞIK OLMAYACAĞIM!

A) Çünkü bi kısmı doğuştan yani ister istemez, bi kısmı taklit, lvedik esprileri de espri değil gerçek olabilir...

2- Hadi ilk kararında duramadin, aşık olup iş isten geçti diyelim... O zaman da; **2.KARAR: SADECE KALBİMİN SESİNİ DİNLEMELİKLE YETİNMEYECEĞİM.** AKLIMIN, 6. HISSİMİN, TECRÜBELERİMİN, BOŞANMIŞ ARKA-DAŞLARIMIN, HAYVANLARININ, BİTKİLERİN VE İLBER ORTAYLI'NIN SESİNİ DE DAİMA DUYMAYA DEVAM EDECEĞİM!

B) Kalbin gözü kördür ama diğerleri görmekten, söylemekten çekinmez.

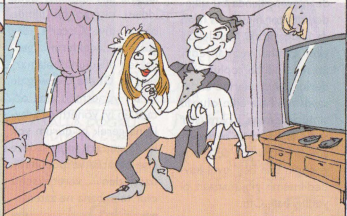
3- Diyelim, tren geçiyordu kalbininkinden başka sesleri duymadın...
Bari trenlerin yanında biraz daha oyalan da toplumun geleneksel sesleri
de kulağına gelsin...

4- Geleneksel sesler çok davudlu olduğundan trenin bile gürültüsünü bastırdı ve evlendi di mi? E napalım bundan sonrası için akıllı kararlar alabilirsin en azından.

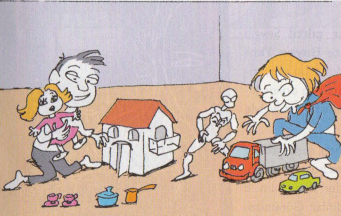
C) 3.KARAR: 'HAYIRLI KISMET', 'ONDAN İYİSİNİ Mİ BULUCAN?', 'EVDE KALICAN KIZ', 'KURUYACAN VALLA', 'ŞİNEK KADAR KOÇAN OLSUN, BAŞINDA OLSUN' FİLAN LAFLARI ARTIK BANA VİZ GELECEK!

5- Bunu da beceremedin, ev üstüne mi kaldı? Bi kız, bi oğlan iki de çocuk! Tamam, telaşlanma... Onlar senden sayılır. Sen çocukken almadığın kararları onlara empoze edebilir; böylece; ilerde oğlundan utanmaz, kızının hayatından endişe etmeden yaşayabilirsin...

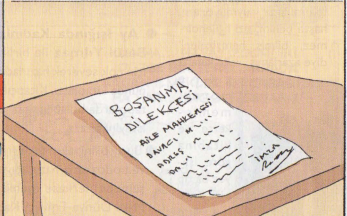

D) 4. **KARAR:** KOCAMDAN EV, ARABA, ALTIN MALTIN İSTEMİCEM. SOKAKLARI, SİNEMALARI, KONSERLERİ, GEZİLERİ, KAMPLARI, DAĞLARI, DENİZLERİ ÜSTÜME YAPSA YETER!

6- Ha! Hala kendin için alabileceğin kararlar olduğunu da unutma ama! Hiç bi kararını uygulamaya fırsat vermeyen kocanın hazzetmediğin huyunu suyunu kanıksama mesela... bu hayatını benimseme, rutine girme, hadi kıpırda biraz!

E) **5. KARAR:** OĞLUMUN BABASINA, KIZIMIN BANA BENZEMESİNE İZİN VERMİCEM! BUNDAN BÖYLE OĞLUM EVCİLİK OYNAYIP BARBİ BEBEK UYUTACAK, KIZIMIN HER MODEL ARABALARI, SÜPER KAHRAMANLARI OLACAK!

F) 6.KARAR: 9 MART'TAN TEZİ YOK BOŞANICAM!

● Yani sizi bilmem ama bana sanki **Meral Akşener**'in üstünde böyle bi kuple bi gerginlik var gibi geliyor sanki ama tabi belki de yoktur, belki de gazı falan vardır sadece.

● **Joe Biden** demans olablirmiş. Bazı uzmanlar öyle demişler. Aboo!

● Politikacılarda 500 yaşında olma şartı kalsın artık yau!

● Zaten eğitim sistemi de değişiyor, yakında bu ülkeden doktor mühendis falan da çıkıyacak. Memleketi eğer cumhuriyet ilan edilmeseydi ve bu toplum kaderini kendi ellerine almasaydı nasıl bir ülke olurdu simülasyonuna sokmuşlar sanki. PC'de oyun oynamışsın da ertesi gün açtıgında geçtiğin son beş level kaydedilmemiş gibi manasız bi yenilgi hali. Offf.

● Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde **Prof. Dr. Berat Apaydin**, ameliyata eldivensiz, maskesiz ve bonesiz girmiş. Uyarılara aldırmaayan Apaydin, hemşirelere "Kurallara uymuyorum, hasta benim, sizi ilgilendirmez, bilmiş hemşireler," diye azarlamış. Valla kafana

g ö r e moruk, memlekette ne kitabına göre işliyor da tıp sisteme uysun değil mi? Mevlanın

kayırıldığı yere kadar gidicez bakalım.

● Daha önce fay hattı olduğu bile bilinmeyen yerlerde deprem olmaya başladı. Ya da aa burada da fay hattı varmış ya la diyerek yeni fay hatları bulunuyor. Bence yeryüzü bizi üstünden silkelemeye çalışıyor; bunun başka bir açıklaması olablirmez.

● Hiç takip ettiğimden ve değer verdiğimden değil ama **Barbie** filminin yönetmenine ve başrol oyuncusuna **Oscar** adaylığı gelmedi diye küplere binip **al işte bak aynı filmde olanlar oluyor** gibi bir kampanya var sosyal medyada. Çoğafedersiniz ama kaba etle-rimle böyle pöh pöh bi güldürdü beni, Allah da sizi güldürsün efemim. **Margot Robbie**'yi o vasat oyunculuğuyla sırf feminist olma iddiası taşıyan bir filmde oynadı diye Oscar'a aday gösterebileceklerini gerçekten düşünmüş olamazsınız ya. **Greta Gerwig** de iyi bir yönetmen ama ortada en iyi yönetmen adaylığına gerek bi durum yok ki. Oscarları artık sadece gişe başarısı ve popülerlik üzerinden vereceksiniz olur tabi, bana ne zaten.

● **Ay Işığında Kadınlar** çıktı! Sevgili **Betül Yılmaz** ile birlikte **Bayan Yani** için çok severek hazırladığımız bu seri, sonunda kitaplaştı. Kitapçılarda ve online kitapçılarda bulabilirsiniz. İsrarla ve sevgiyle isteyinizzzzzz.

● Bu ay bilinç akışı tekniğiyinen, serbestleme ve bodoszlama hazırladığım bu şahane köşemden herkese esenlikler diliyorum. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününüzü kutlarım. Tüm kadınların ve tüm erkeklerin Kadınlar Günü kutlu olsun!

DOĞA

Hayat ve Örgü

Feyhan Güver

OF BENİM
HAYATIM NİYE
BÖYLE ZOR?!

Bİ SANA MI
ZOR? HERKESE
ZOR!.

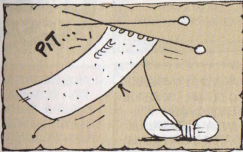
NE BİLİM!
HERKES MEM-
NUN GİBİ!.

ÖYLE DEĞİL İSTE! HAYAT
ŞU ÖRGÜ GİBİ... İLMEK
İLMEK UĞRAŞIRSIN AMA
KARŞIDAN SADECE DÜZ BİR
PARÇA GÖRÜNÜR!.

OYSA ŞURDA İLMEK KAÇMIŞTIR!
DÖNÜP ONUNLA UĞRAŞMIŞIM-
DIR! ŞURDA İP BİTMİŞTİR,
DÜĞÜM ATMIŞIMDIR!..

GÖZÜME DAR GÖRÜN-
ÜŞTÜR, SÖKÜP BAŞTAN
BAŞLAMIŞIMDIR!

EKMEK VERMİŞİMDİR...
KIYMET GÖRMEMİŞTİR...

PIT...!

OF
OLMADI
BU!

OF ANNE NASIL
RENK BU YA! İSTE-
MIYOM!

DIYON...

DIYOM TABİ... HİÇBİR ŞEY
KARŞIDAN GÖRÜNDÜĞÜ
KADAR KOLAY YA DA ZOR
DEĞİL!..

VALLA DOĞRU
DIYON! DUR
CANLANAYIM
BİRAZ!.

CANLAN! SENİN
KAĞAN İLMEĞİNİ
SENDEN BAŞKASI
TUTAMAZ!

AY EVET YA... HEMEN
MIZMIZLANMAYI
KESİYOM!

HA HA... HAYAT ZOOR! İKİ
DÜZSE BİR TERS... ARADA
KAĞAN İLMEKLER DE CABASI...
HA HAA... ÖRGÜYE DEVAAM!

**BİR
8 MART
TÜRKİYE
ÜTOP-
YASI...**
Bakış Yolunu

**TÖRE
DİYE NA-
MUS Dİ-
YE ARTIK
KADINLAR
ÖLDÜRÜL-
MESE!**

**DİŞİN
DİKSİN
DİKSİN
DİKSİN
DİKSİN
DİKSİN
DİKSİN**

ESİNE SENDEN
AYRILMAK
İSTİYORUM,
DİYEN KADIN
SEKİZ
KURŞUNLA
ÖLDÜRÜL-
MESE...

**AİLELER KIZLA-
RINI TECAVÜZ-
CÜSÜYLE EVLEN-
DİRMESE, TECA-
VÜZCÜSÜNDE
OLAN ÇOCUSUNU
ZORLA DOĞURT-
MASA..!**

**AMA ÇALI-
ŞAN KADIN-
LAR TAÇE
ÜĞRAMASA!**

**VE BÜTÜN
BUNLAR
ÜTOPYA
DEĞİL
GERÇEK
OLSA!**

Sıdıka

GHOSTING

ATILLA ATALAY

- Selam, Kenar ben. Umarım rahatsız etmiyorumdur. Sıdıka, müsaitsen telefonda biraz laflayabilir miyiz? Uygun dâğılsen, sonra da arayabilirim.

- Aman Allahım, Bu ne nezaket? Naaptın sen Kenar ya, evrimini mi tamamladın?

- Dışardan bitirdim diyelim Sıdıka... Eheh... Evrimi... Dışardan bitirdim evrimi... Kötü bir espiri di mi? Neyse...

- Yok yok, şahane. Yalnız hakaten, böyle espiriler, bir zerafet filan. Yılların telefon sapığı ve sınırlı sayıdaki sokağa çıkışlarındaki birinci kâbusum olarak beni çok şaşırttın. Bu tomografi filan mı çektiysen acaba? Evlerden ırak beyinde bir tümör filan baş göstermiş olmasın? Böyle ani kişilik değişiklikleri, nörolojik anlamda pek hayra alamet değil.

- Evet ama bunu 2039 dan önce bilemeyiz. Sağlık sistemi malum, paralı olmayan hastanelerde anca o yıllarda tomografi randevusu alınabiliyor. Ehehe... Bu da böyle bir sosyal tesbitimdi.

- Arkadaşım sen hayırdır, rüya mısın? Bi konum atsana, rüya mı orası?

- Ahahaha... Eski Kenar olsam 'İstersen oraya gelip seni defalarca kez çimdireyim Sıdıkam' derdim.Ama demiyorum.

- Sağol be, demiş kadar oldun.

- Demiyorum ama. Onun yerine durumun gerçekliğini ortaya koyabilmek adına "cam aç" diyorum. Sence de uygunsa, kameraları açıp görüntülü konuşalım mı Sıdıka?

- Hiii... Günün birinde senden gelecek bir "cam aç" teklifine "evet" diyeceğimi asla düşünemezdim Kenar. Fakat olağanüstü bir durum mevzuubahis, bu bakımdan açıyorum kamerayı ve...

- Ve benim; Kenar Öbürtekin.

- Vallahi sensin. Aklır alrı gibi değil. Ya, ben mi çektiysen o tomografiyi acaba? Aç kollarını Özel Medişomba Hastanesi, soyup soğana çevir, ters bir şey var bende.

- Boşu boşuna özel hastaneye gidip de eve haciz getirtme Sıdıka. Senden ters bir şey yok. Gerçi şaşırımda haklısın. İnan bana şimdiye kadar tanıdığın Kenar'dan şu anda ben de çok rahatsızım. Gelgelelim, bu süreçte benim de elimden gelen bir şey yoktu.

- "Sürec" felan diyo yaa. Açık konuş Kenar, birinci filanını verdin?Kırmın kelime de-

garçığı ya bu?

- Kimseyi yemedim. Ben kendi kendimin yamyamıyım Sıdıka. Şimdiye kadar senin kadar iyi yürekli bir kadına, her şeyden önce insana yaptıklarım yüzünden, pişmanlıkla içim içimi yiyor.

- Kendini bir de yoğurtlu denemelisin Kenar. Yoğurt ilavesiyle yesen, daha güzel olabilir.

- Ahahaha... Bir tanemsin yaa. Her zamanki Sıdıka işte, hep sevdiğim kız. Bi bıcırıklıklar, bir hazırcıevaplıklar, kelime dansları filan. Canım yaa...

- Yok be oğlum, şirinkil olsun diye değil. Deney için söyledim o yoğurtlu lafları ben. Normalde şöyle bir tikiin var ya senin; "yoğurt" lafını duyunca, "Yoğurt mu dedin? Çok severim, dibini yalarım" diye otomatik bir içgüçle yapmadan duramazsın. Ama hayret ki hayret, bu kez o rezilliği de yapmadın.

- Ne kadar kuşkulansan, ne desen haklısın Sıdıka. Yalnız, günümüzde insanlığın 20. yüzyıldaki tüm kazanımlarını, birer ikişer kaybedip yeni çağda hart kapitalizmin etkisiyle hepten kıskırmış bir illkelliğe döndüğünü unutma lütfen. Neo liberal politikalarla sermaye leyhine hesapsızca kalkan sınırlar, küresel çapta dev göç dalgalarına ve tepkisel olarak tırmanan faşizme yol açtı. Dünya lümpenleri düzeyinde bu, güce tapınma, mafyalaşma, aptallığa övgü, her düzlemde inanç sömürüsü ve iki yüzlülük olarak tezahür etti. Kaçınılmaz olarak insan uygarlığının temelleri kadın erkek ilişkileri bağlamında da aşırı zarar gördü, geriledi. Dolayısıyla ben bir sonucum Sıdıka. Anca bu kadar olabilirdim, sana ve diğerlerine anca böyle davranabilirdim. Neyse ki sen asla benimle uğraşmaktan vazgeçmeyecek kadar yüce gönüllü biri oldun her. Her tartışmamızda senden bir şeyler öğrendim... Ki, doğru olan da budur. Umudu kesmeden bu diyalog her sürmeliydi, sürmelidir. Antonio Gramsci'nin de dediği gibi, artık bir çağ doldu, bir şeyler olacak ama olmuyor. Ne... Ne oluyo lan?

- Ne nooluyo? En son Gramsci diyo-dun...

- Bi saniye Sıdıka, sen bi dur yaa, ne gramşisi. Emre oğlum, sıçı lan senin alet, hani gelmiyo kulaama ses. Emre karşım var ya, senin... Yani hakaten olmaz be babacım. Sokayım ben böyle yapay zekaya. Sen aklına uyan Kenar'ın da ayrıca aklını gövtereyim, "yapay zekâ destekli delikanlı" mı olur zaten lan? Boş konuşma olm kulağıma, gelir oraya ağzını burnunu eline veririm gört! Beceremedik işte, patates oldu senin zeka. Ört lan telefonu, hanımla konuşuyorum, çık mahremimden yavuşak!

- Hehe, ben de nooluyo diyodum. Yapay zekâ destekli Kenar he... Nooldu, kulaklık mı arıza yaptı. Ehehehe.

- Gülme Sıdıka, ben organik zekamdan da, diğer organlarımdan da memnunum. En azından samimiği, hakiğiği. Esasen sen de yapay bir kadın, afedersin bir plastik deylisin ki, niye etkileniyosun böyle tırı vırı pilli filan şeylerden. Al işte bak bızulup gitti. Hakiki, gezen insan gibisi yok. Gerçi sen hakiki kadınlığını pek hissedemiyosun. Biraz da ondan bu şekil bir soğukluğun var. Ne dersin Sıdıka, gelip sana kadınlığını hissettireyim mi?

- Aha gene başladı...

- Alo? Kapadın tabi. Anca kapa sen. Riyakar kadın. Yapay zekalı Kenar'a lav bombing, organik Kenar'a gelince ghosting. Busunuz siz işte kızım, hep bir hevesler, bir modalar... Ayrıyetten de demin "yoğurt" dedin, yapay zeka etkisinde cevaplayamadım, al işte şimdi söylüyorum: yoğurt mu dedin, çok severim, dibini yalarım. Alo?

Kibar ZORBA: Centilmen

Centilmen Kimdir? Kime Denir?

Ezgi Aksoy

aksoyezgi@gmail.com

Sosyal medyadan anladığım kadınlarla erkeklerin incesi, kibar, nazik ve yumuşak olanı makbulmüş. Gerçi kimileri de maço seviyor, ama genelde ince erkek sevilir. Bunun için belirleyici kriterler arasında sözlüsünün elinden kahve tepsisini alıp sehpaye koyması, misafirlerin yanında eşine canım cicim deyip masaya bir iki tabak koyması ve karısı uyurken birazcık çocuklarla ilgilenmesi, eşine yardımcı olması gibi şeyler var. Çıta oldukça düşük, beklenti yerlerde, dünyanın en kaba erkeği bile kazara şunlardan birini birkaç kez yapabilir ve tamamen yanlışlıkla "centilmen" yaftası yiyebilir. Bundan çok hoşnut kalacağını da sanmıyorum üstelik.

Bazen de görüyorum çeşitli sosyal mecralarda takipçisi yüksek, "influencer" olarak kabul edilen pek çok genç kadın centilmen erkek övüyor ve nezaket anlamında şu çöle döndürülmüş topraklarda aranılanı ince, kibar ve centilmen erkek olduğundan bahsediyor. Kadınlar neden kendilerine eşit ve aynı statüde davranan erkeklerin değil de onlara kırılğan birer çiçekmiş, aslında çok narinmiş, erkeklerden daha hassasmış ve özel ilgiye muhtaç birer çocukmuş gibi davranacak sahte ve ezici bir kibarlıkta yaklaşacak erkeklerin peşindeler; samimi olarak bunu anlamıyorum.

Tatlım, bitanem, prensesim, al bu çiçeğin, al bu da çikolatan, şimdi yavaşça elindeki o mini eteği yere bırak benim çitlenbik aşkım...

Bunun bir sebebi öğretilen değerler, bir sebebi de kaba, maço ya da katil kılıklı erkeklerin zıddının centilmen erkekler sanılması. Oysa aranılan, kadınları nezaket sopasıyla terbiye edecek erkekler değil; eşitliği gerçek anlamda içine sindirebilmiş, eşitliğe yürekten inanan, kadının bireyliğini kabul etmiş ve yaptığı go barlıkları kibar olmak için değil, doğrusu bu olduğu için yapan erkek olmalı.

Ben küçükken ayda yılda bir kere salata yapan erkekler kadınlar arasında çok övülürdü. Kadınlar arasında konuşulur; "bilmem ne bey eşine çok yardımcı" denilirdi. Yılda iki kere salata yaptığı için eşine çok yardımcı olduğunu düşünen erkekler de gobarık hindi gibi ortada salınır; kendisine "pısırık" diyen arkadaşlarına "ne var öğlüm, sen de yap arada ehi ehi" diye karşılık verirdi. Neticede 30 yılda kırılğan erkeklik pek yol alamamış gibi duruyor. 30 yılda arada bir salata yapan erkekten tepsiyi sözlüsünden aldı diye övgü üstüne övgü alan erkeğe gelmişiz. Hatta gerilemişiz bile denebilir. Üstelik peşinde koşulan centilmenlik kavramı kadınlar karşı nezaketten değil, erkeklerin erkekler arasında yani kendi aralarında uygun gördükleri yeni bir statü olarak çıkmış, ardından bir davranış biçimine evrilmiş bir kavram. Başka bir deyişle konunun kadınlarla pek bir ilgisi yok. Gösterilen nezaketin hedef kitlesi kadınlar değil(di) yani.

Centilmen Beyefendinin Kökleri

TDK'ya göre ilişkilerinde ince ve görgülü, nazik, efendi ve medeni erkeğe centilmen deniliyor. Bazı kaynaklarda ise kavram genişletilmiş; örneğin centilmen erkek yalan söylemez, dürüsttür, bir kadınla yaşadığı cinsel deneyimleri gizli tutar, sözünü tutar gibi. Yani temel insanı değerleri taşıyan erkeklerle ödül gibi "centilmen" denilmeli diyor bu kaynak.

Diğer bir kaynak ise "kadını korur, sokakta kadını yamacına alır ve cadde tarafından yürür, kadını konuşurken kadını dinler" gibi maddeler eklemiştir. Bu tanımda centilmen, dar kesim pantolon giydirilmiş maço erkek gibi tınıyor kulakta ama bilemeyeceğim tabi. İngilizce kaynaklara geldiğimizde ise işler değişmeye başlıyor. Zira centilmen kavramını hayatımıza sokan Batı dünyası, hatta daha spesifik olmak gerekirse İngiliz soylular sistemidir. Batılı anlamda ilk centilmen denemesi de ortaçağda ortaya çıkar ve hedefi kibarlık-tan çok soyluların sofrasına oturabilmektir.

Ecnebi memleketlerde bir etkinlik ya da ödül töreni izlediyseniz, söze **baylar ve bayanlar** diye başladıklarını duyarsınız. Oysa bunun tam karşılığı "**hanımlar ve centilmenler**"dir (ladies and gentlemen). Yıllar hatta yüzyıllar içerisinde centilmen kavramını sadece nezaket ve kibarlık, efendilik gibi kavramlarla eşleşmiş olsa da kavram ortaya ilk çıktığında toprak sahibi İngiliz soylularının en düşük rütbelileri için kullanılıyordu.

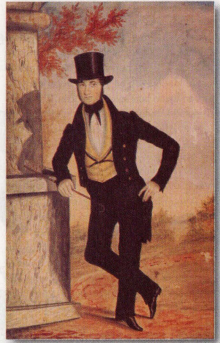
Eski Avrupa'da erkeklerin resmi unvanlarını akrabalık olarak krala ne kadar yakın oldukları ve ne kadar toprak sahibi oldukları belirliyordu. Ancak bazı durumlarda krala ne doğrudan akraba olan ne de literatüre girecek kadar toprak sahibi olan, fakat yine de soyluların yakın çevresinde daima boy gösteren **Mehmet Ali & Akşamsefası**

ren, haktan sayılamayacak kadar soylu, soyludan sayılamayacak kadar da sıradan erkeklerle centilmen denilmeye başlandı. Bu kategori bazı düşük rütbeli İngiliz asillerin ve de baronelerin, şövalye gibi yüksek rütbeli askerlerin küçük oğullarını ve "bey" ya da "beyefendi" diye çevrilebilecek "esquire"leri kapsıyordu.

Kavramın nezaket ve kibarlıkla ilişkilendirilmesi ise şöyle başlıyor; centilmen olarak unvanlandırılan erkekler gerçek anlamda soylu olmadıklarından bu unvanlarını korumak ve saygı görmek için her zaman gerçek soylulara öykünmeli, onlar gibi davranmaya çalışmalı ve onlara saygıda kusur etmemelidiler. Yani gerçek bir duk, toplum içinde istediğini yapabilirken bir centilmen edebini bozmadan dormalı, gördüğü kabalığı görmüyormuş gibi yapmalı ve kibarlığından ödün vermemeliydi.

1600'lere gelindiğinde centilmen kavramı literatürde "rütbe olarak ya da kişisel vasıfla centilmen" olarak geçmeye başladı. Yani ya resmi olarak centilmen olarak unvanlandırılmış erkekleri ya da sıradan halktan daha zengin ancak toprak beyi olamayacak kadar da sıradan erkeklerin nezaket ve kibarlık urbasını kuşanarak kendi kendilerine centilmen demesi ve dedirtmesi ile toplumda yankı buluyordu. Böylece biraz varlıkla esnaflar, derbeyi sayılamayacak kadar toprağı olan toprak sahipleri de inceden kendilerini centilmen olarak pazarlamaya başlıyordu. Centilmen kavramı giderek bir erkeğin soyluluk derecesini değil, kibarlık derecesini niteleyen bir sığata dönüşüyordu.

Rivayete göre bir kadın **İngiltere Kralı II. James'i ziyaret eder ve oğlunun rütbesinin centilmenliğe yükseltilmesini talep eder. Gene rivayete göre kral da şöyle cevap verir; "**ben onu soylu yaparım da Yüce Tanrı bile onu bir centilmen yapamaz.**" Tabi bu anekdotun gerçekliği tartışmalıdır, lakin**

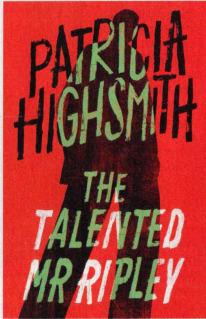
centilmen kavramının içeriğini çok güzel özetler. Bu bağlamda oyun yazarı ve politikacı **Richard Steele**'in sözlerini hatırlatmadan da geçmeyelim; "**centilmen unvanı hiçbir zaman bir adamın koşullarına değil, bu koşullardaki davranışlarına bağlanmalıdır.**"

Gerçi bu görüşlere karşı çıkanlar da yok değildi. 1600'lerde yaşamış İngiliz hukukçusu **John Selden** konuyla ilgili olarak "**hiçbir imtiyaz hiç kimseyi centilmen yapamaz, centilmenlik doğuştan elde edilen bir haktır**" der. Ancak İngiltere İmparatorluğu genişlemekte, soylular sınıfa da yeni zenginler sınıfı eklenmektedir. Böylece hiç kimse yeni gelen centilmenler çağının önüne geçemeyecektir. Hatta kral ya da kraliçe bile.

Centilmenler Çağı

Kraliçe Viktorya dönemi. Sanayi devrimi. "Self-made" soylular çağı (kendi çabalarıyla zenginleşme). Zenginler sınıfının genişlemesi. Sömürü, kolonileşme, köleleştirme, vahşi kapitalizmin ve işçi sınıfının doğuşu. Centilmen beyefendilerin boyunduruğu altında inim inim inleyen koskoca bir gezegen... İşte centilmenler çağının özeti.

Kraliçe Viktorya. 1831'den 1901'e kadar 63 yıl hüküm sürdü ve kendinden önce gelen diğer tüm monarklardan daha uzun süre tahtta kaldı. Bu 63 yılda İngiltere, belki de son 500 yılda yaşadığından daha büyük ve daha derin değişimler yaşadı. Bu dönem ayrıca İngiltere'de yüksek ahlaki değerlerin, sıkı ahlak kurallarının, dürüstlüğü, onur ve saygınlığın en yüksek toplumsal ve kültürel değerler olarak kabul gördüğü, bütün sosyal

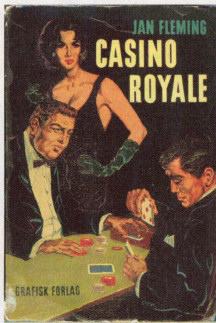
İlişkilerin birbirini takip eden tiyatral ritüeller gibi sahte ve ağdalı bir düzlemde cereyan ettiği bir dönemdi. Centilmen olarak kabul edilmek için ne zenginlik yeterliydi artık ne de rütbe. Bütün bunlara ek olarak toplum içinde bulunurken bu yüksek değerlere gösterilen uyum belirleyici oluyordu. 200 – 300 yıl önceki soyluların kabalığı ve kibri geride kalmıştı. Bu yeni çağda centilmenlerden yüksek nezaket ve yüksek terbiye bekleniyordu.

Sosyal sınıfların Hattori Hanzō kılıcı gibi tüm dünya toplumunu dilim dilim dilimlediği bir dönemde, bütün dünyayı parmağında oynatan yönetici ve sömürücü sınıfın bu kırım kırım kırıldığı yalancı nezaketi yeni ve “me-deni” dünyanın temel taşına oluşturdu. Sahte ve ikiyüzlü bir nezaket, insan yığınlarını sanayi devriminin dışlarında öğütürken yumuşak bir gülümseme takınmasını buyuruyordu yeni nesil zenginlere. İşte gerçek bir centilmen buydu; yalancı, riyakar ve sömürgeci. Bunları yaparken de nezaket ve terbiye ile gülümseyen zengin, beyaz ve soylu erkek...

Bir sınıfın inanılmaz hızla bir anda zenginleşmesi, tarihte görülmemiş bir yoksullar sınıfını da doğurdu haliyle. İngiltere, Amerika ve Fransa gibi ülkelerin yeni oluşmaya başlayan metropollerini dizi dizi yoksulları barındırıyor. Bu sınıfı bizzat yaratan centilmen sınıfı ise kendini hayırseverlik işlerine veriyor ve gerçek centilmenler hayırseverlikleri ile yüksek toplumda alışı topluyordu. Dolayısıyla gerçek bir centilmen kibar ve terbiyeli olduğu kadar hayırsever de olmalıydı. Bunun yanında genel kültür ve hiç ihtiyacı olmadığı halde tarih bilgisi ve eğitimi takdir toplayan unsurlardı.

Tam bu dönemde Batı dünyasında sanatta

ve edebiyatta romantizm akımı da yükselmekteydi. “Romantik aşk” kavramı bir norm olarak yüksek sosyetenin hayatına hızlı bir giriş yaptı. Eskiden evlilikler sadece erkekler arasında mal paylaşımı çocuklar üzerindeki devam ettirmek gibi sebeplerle yapılırken artık işin içine aşk da dahil oluyor, aynı sebeple yapılacak evlilik öncesinde centilmen erkeğin mallı mülklü genç kadını önden bir de kendine aşık etmesi bekleniyordu. Çünkü herhalde sadece mal mülk için evlenmek kırılıp bükülen yeni nesil centilmenlere fazla kaba geliyordu. Centilmenliğin kadınlara karşı var olan bir davranış biçimi gibi algılanması bu dönemde doğdu. Çünkü bu hususta da birbirleriyle yarışmakta olan genç soylulardan bazıları aşk meşk meselesini de abartmış ve evlendikten sonra dilediği gibi ezceği zevcelerine toplum içinde egzotik ve nadide birer çiçekmiş gibi davranmıştı.

Tıpkı ezilmekte olan işçi sınıfı gibi, kadınların da bu dönemde gerçek hiçbir hakkı bulunmuyordu. Centilmen erkeklerin yarattığı illüzyonda kendilerine biçilen rolü layıkıyla oynarlarsa hayatla kalabildikleri çok da nazik ve kibar olmayan bir oyundu bu kadınlar için.

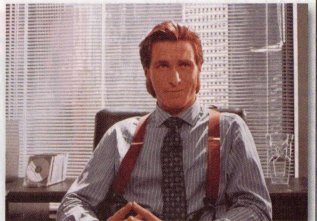
Post-Modernizmde Centilmen Sınıfı

Orta sınıfın doğuşu ve I. ve II. dünya savaşları, dünyada çok şeyi değiştirdi. Özellikle kadınlar sınıfı tarihin hiçbir döneminde hiçbir toplumda elde edilmemiş ve hukukun sabit hakları var artık. Bazı şeyler kökten değişirken, bazı şeylerle sadece şekil değiştirmekle kaldı. Artık soylu sınıfı kağıt üstünde unvanla değil, mal varlığı ile belirliyor örneğin. Centilmenlik kavramı ise yıllar içinde sağ politikacıların ekran yüzüne döndü.

Zengin, iyi giyimli ve modayı takip eden, tercihen iyi eğitilmiş, kent soylu, birkaç kuşaktır zengin, toplum içinde kadınlara olanca nezaketiyle davranan, içkilerini getiren, sandalyelerini çeken, kapılarını açan, onlara egzotik birer çiçekmiş gibi yaklaşan yeni tip kibar maço. Çünkü erkek egemen kültürün tüm özelliklerini bu terbiye ve nezaket hırkasının altına saklamış katıksız bir erkekler bu post-modern centilmen. Hayatındaki kadını kibar sözlerle incitir. Nezaketle ezer ve deyim yerindeyse terbiyesizle terbiye eder. Centilmenin sınırları ve kuralları nettir. Kadın bu sınırları ve kuralları nadiren geçebilir. Seçkin bir ışadama da olabilir, üstü düzey bir aristokrat da. Çok zengin de olabilir, az zengin de. Ama illa ki zengindir. Çünkü John Selden'in de dediği gibi, “hiçbir imtiyaz hiç kimseyi centilmen yapamaz, centilmenlik doğuştan elde edilen bir haktır”...

Centilmen Değil Eşit Erkek

Kökleri ortaçağa, İngiliz soylular sınıfına, güncel pratikleri vahşi kapitalizm, maço kültüre ve erkek egemen dünyaya ait centilmen kavramını ve centilmen erkeği reddediyoruz. Centilmen erkek peşinde değiliz. Sandalyemizi çeken, bizlere kapıyı açan ama kapalı kapılar ardında sözleri ile bizleri ezen o kibar ve nazik beyefendilerin devri kapandı artık. 19. Yüzyılda değil ve cumhuriyetler yanı sıra eşit yurttaşlar ve bireyler çağında yaşıyoruz. Kapımızı kendimiz açabilir, içimizi kendimiz alabilir ve nerede nasıl konuşacağımıza, nasıl oturup nasıl kalkacağımıza kendimiz karar verebiliriz. Sahte nezaketi ile bizi sindirecek erkekler değil, eşitliği her bir hücrasına yedirmiş, eşitliğe çılgınlarcasına inanan erkekler istiyoruz. Asıl “cool” olan bu. Cinsiyet rollerini kökten reddeden erkek. Eşit, dürüst, saygın erkek. İşte yeni değer bu!

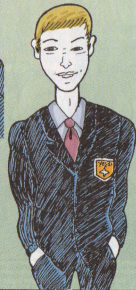
Biz edebiyat şifiriydık. Matematik derslerinde hepimiz sıkıldık. Sadece Eda, çocuğunun durumunu öğrenmeye gelmiş genç bir annenin cıvılcılığı ve dikkatıyla dersleri dinler, hocaya sorular sorardı...

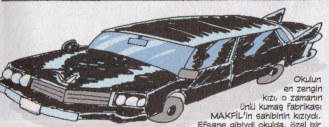
Okulumuzun kendine özel, okul hissetmesine neden olacak kadar zengin çocuğu vardı burda.

RAMİL: Babasının konsolos ol-
duğu söyleniyordu. Moskova'dan
yeni gelmişlerdi. Çok iyi fran-
sızca konuşurdu. Mavi gözleriyle
Rusya kadar uzakta hepimize...

TOMBRAKS: Hocalarımız içinde en çok Tombraks'ı se-
verdim. (Gerçek
adını
kime
bilmezdi)
İlk bahar-
da deni
yapmak
istememizi
canı be-
nim gibi.
Camdan
bakarak
bize
göyle
derdi...

Okulun
en zengin
kızı o zamanın
ünlü kumaş fabrikası
MAKİL'in sahibinin kızıydı.
Efsane gibiydi okulda. Özel bir
arabası bırakılıp alınırdı. Kızı hiç
arabası arabayı çiziyordum...

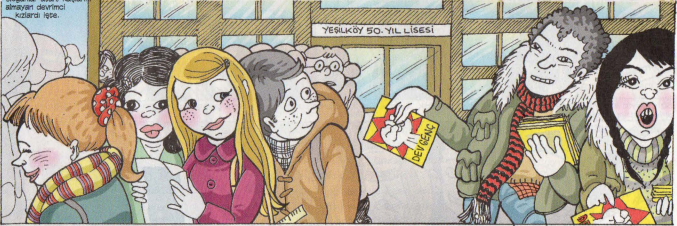
Mehmet Ali & Akşamsefas

VILDAN: Bulgaristan göçmeniydi. Rusça biliyordu. Arada sırada rusça konuşurduk oru. Sırf bu yüzden sol eğilimli bir çocuk aşık olmuştu Vildan'a...

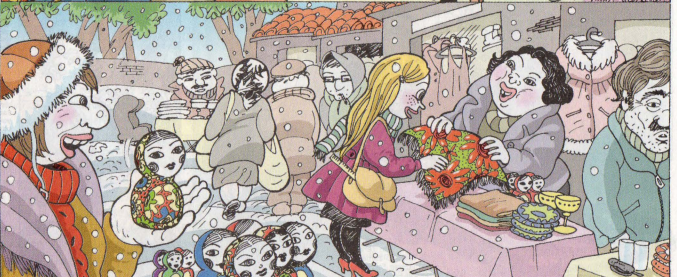
Sınıftaki kızlar beneffillerle birbirlerini çalı fotoğraflarını gösterir, hoşlanırlar çocukların bışnelerlerdi. Ben pek şımezzim onları. İlerde bunları kadin olmuş halleri o aşık olukdan şahane babaları, iyi okular bitirime şınepe kocalarını bol bol anlatıp beynimi yeterince mikaseklerde zaten. Bu kızlardan olmak istemiyordum ben...

Her okul çıkışında, bildiri dağıtan devrimci kuzenimle karşılaşıyordum. Öğleden sonra ticaret lisesi oluyordu okulumuz, o da bu okulda öğreniydi. Benim modellerim, onun yanında sol sloganlar açan, kağıtları almayan devrimci kızları işte.

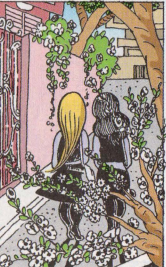
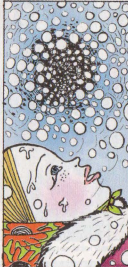
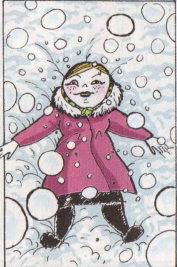

Devrimci kız olma istemiş, bir gece ıllan sesleriyle uyanana kadar sürdü. Gençcecik bir çocuk kapımızın önünde vurulmuş, çöp tenekesinin yanında yığılıp kalmıştı. Orun düzel yüzünü, gençcecik cansız bedenini pis bir çöp tenekesinin yanında çizmeye kıyamadım.

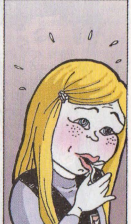
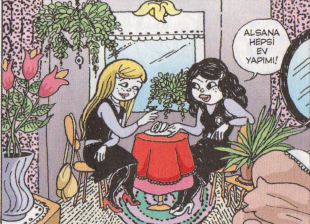

O sıralar, annemin yaptığı boğnak böreklerini mideye indirirken kuzenimin verdiği devrimci Rus romanlarını okurdum en çok. Ama bu romanları devrimci karakterlerinden çok, devrimci aşklar yaşayan kadınlardan etkileniyordum. Onlar gibi olmak istiyordum artık. Yüzüm müsaitti. Bulgar pazarına gidip onları o çok sevdiğim yulı eşarplarından alıyordum. Bir de Kürk yakalı bir manto ediniştim kendime...

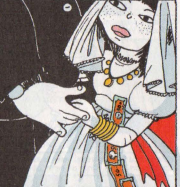
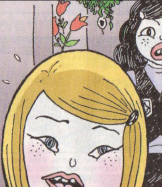
Doktor Jihago tıdında ağılar yavaşlaştırmazlar artık... Herüz bir seğılm yektü. Çocukukzan yeni çıkmış sıcak hayallerim vardı sadece. Ben hayaller kurarken Eda, trende karşılaştığı o çocukla ilk buluşmasını yapıpaktı bile. Artık sadece okul dönüşlerimizi birliğe yapıyorduk. Okula geliş saatini erkene almış o çocuğun işe gidiş saatine ayarlanmış. O gün beni evine çaya davet etti..

Annesinin fıkkes köşesinde bana çay ikram ederken şöyle görmüş, gecirmiş bir kadın hallı vardı ki içerden bir adam çıkıp gelise "mavi gömüğün nereden hayatım?" dese hiç şaşmayacaktım. Kadınlağı bulayaymış orun yanından hayızında ilk ve son defa "Kocasını yitmiş, komşusuna çay içmeye çıkmış bir kadın gibi hissetmiş. Utanmışım. O gün bana, anesinin onu ispatladığı yaşı bir adamla evlendirmek istediğini söyledi.

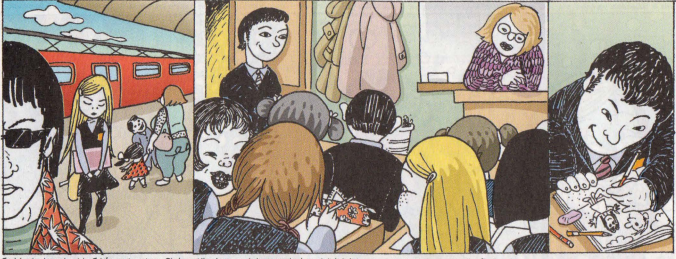

Trenin geç kalacağını söyleyip ona hiçbir şey anlamadım. Eğer anlatsaydım, annem Eda'nın annesine çok kızacaktı. Topki komşu kadının küçük kızını yaşı bir züccacıyla evlendirdiğinde kızlağı "Uzarmaz kadın, kızını satmış" demişti. Annem haklıydı. Kadın kızını evlendikten hemen sonra bak göz evinden çıkıp adamın sıcak solu, yaşı gibi dânislerinden birine yerleşmişti.

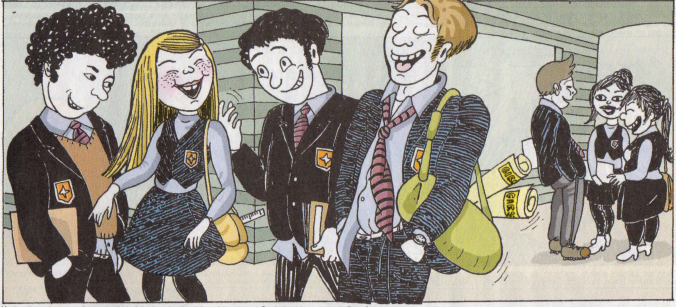

Annem için en utanılacak durumdu bu. Biliyorum çünkü bütün kibrilerimizi, girdiği misafir odamızı aydınlatmak için yakıp bitiren, sonra da annemin bir burma bileziğini alıp kaçan hrisiz için bile "Uzarmaz adam" dememişti. Şuamıza. Mutfak penceresini sık bırakığı için kendini suçlamıştı sadece. Annemin belirgin iki özelliği vardı; çok utanırdı ve anı gibi çalığırdı. Utanmazlık ya da tembellikle suçları insanları.

Ede artık daha az geliyordu okula, bense daha çok sikiyordum. Bir gün sınıfıma yeni bir çocuk geldi. Adı Levant'lı. Harika karikatürler çiziyordu GrGr'a, ben ise ona özenip çizmeye başlamışım.

En iyi arkadaşım dı artık. Ede'yi unutmıştım. Okul amatör çizir çocuk kayınırdı. Levant tek tek tanıştırıp beni onlarla. Artık çok eğleniyordum.

Karikatüre takılmışım. Artık dersleri dinlemiyor karikatürler çiziyordum defterlerime. Levant beni GrGr'a götürüp Oğuz Anı'la tanıştırmıştı. Okul kapamış, dersler bilmışti. Karikatüre yattırıyor, karikatüre kalkıyordum artık. O gün GrGr'a görmek için istasyona gelmişim.

Trene binince Ede'yi gördüm. Yanında kendinden çok yaşlı bir adamla oturuyordu. Ede küçümüşü o yaşlı adamın yanında. Bana kadını gelin o hali uçup gittiği. İlk defa yaşıtmış gibi hissetmişim oru o gün. Onun da benim gibi henüz çocukluğın cömert hayalleri vardı. Beni görüp utanması diye kendimi gizlemek için okuduğum dergiye gömüldüm...

SİDİKA

TAHT OYUNLARI

- Bu sabah karar verdim, ben tahttan çekiliyorum Sıdika. Annenim diye söylemiyorum, koltuk sevdalisi bir insan değilim. Bak en son, Danimarka Kraliçesi tahttan çekilip vazifeyi oğluna bıraktı. Ben kırk tahtım olsa, birini bile Samim salağına bırakmam o ayrı... Tabi bi de bizim adet ve anenelerimiz farklı. Her cemiyetin kaideleri başka başka. Bu bakımdan, ev ve ailemizdeki vazifelerimden feragat ederek, ana kraliçelik ünvanımı sana devrediyorum. Hayırlı başarılar çocuğum, Allah yar ve yardımcın olsun...

- **Ay çok sağılun majesteleri. Daha açık konuşsanız da olurdu. Evet, hangi vazifeleri yerine getireyim? Çamaşır, bulaşık, sigili süpürge?**

- Estağfurullah yavrum, artık majeste senin. Nası arzu edersen. Perdelerden başla işersen. Babangilin baca gibi sigara dumanıyla, kalorifer isinden hepsinin rengi attı...

- **Ahaha...**
- Ne güzel de gülüyorsunuz haşmetmeap, çok zatı şahane bir insansınız. Gerek hamaratlığınız, gerekse yerli ve milli duruşunuzla tahtı devraldığınız ilk andan itibaren vazifeye şevkinizle... Neyse işte Sıdika, adam gibi adamsın, hadi çocuğum çık sandalyeye sök şu perdeleri. Ben de emekli bir kraliçe olarak, Goncagül Teyzen'le gezmeye gidicem.

- **Eheh... Anladığınız kadarıyla, dönünce de tahtı devralcam.**

- Zannetmiyorum ki milli irade o yönde tecelli etsin. Sen basmatı pirincinden şöyle tane tane güzel bir pilav, artı, horoz fasulyeden leziz bir kuru fasulyenin yanında cacık icraa edersen, baban ve abingil seninle "yola devam" der bençe... Bi de yemek yapıcın yanı...

- **Veee... perde...**

- Aynen öyle... Hadi görüymüş yavrum. Uşlu uşlu hükümlanlık sür evde, ben çıkıyorum. Adil ol Sıdika, daima tebânı düşün kızım. Ehem... Ben kaçıyorum, ehehe.

- **Majeste sıfatımla soruyorum anne; nereye gidiyorsunuz Goncagül Teyze'yle? Beni saltanat ayağıyla devre dışı bıraktığına göre, ikizin yine tuhaf bir işin peşindesiniz. En son "Yapay zekaya Samim'in durumunu sorcaz. Bu çocuk, alkolu bıraksın bir esnaf kızıyla yuva kursun şeklinde olasılık hesabı yaptırıp öneriler alcaz" dediydiniz. Arkasından sekiz çuval kirli adam donuyla eve döndünüz. Haftalarca çamaşır yıkadık. O olayı unutmadım. "Yapay zeka" dediğin Başakşehir'de**

tuhafl bir tarikat şeyhiymiş.

- E naapiyim? Direk "derin bir hocaya akıl danışmaya gidicez" desem; günlerce kafa ütüleyip babangile "gene falcıya büyüciye para tuzacağına gidiyolar" filan diyerekten bizi ispileylebiliridin Sıdika. O yüzden "yapay zekaya gidiyoruz" dedim. Entelsin ya, senle başka türlü konuşulmuyo ki. Ayrıyetten hiç de para tuzacağı filan değil. O zat kimseden beş kuruş istemiyö, sen nefsi terbiye etmek için orda hizmet ediyosun. Biz de hayır olsun diyerekten o zat ve yirmi kadar tekke hizmetkârının çamaşırlarını yıkayıp ütüleyelim dedik.

- **Ben anlamam, bu sefer de sekiz çuvala gelerseniz büyük olay çıkarırım. Madem geçici olarak Ana Kraliçe benim, öyle yerlere gitmekten seni men ediyorum Safiye.**

- Sana mi sorcam kız ne yana gidip gitmiyeceğimi? Tâcinı tahtını yirtarım senin cadoloz. Lafa bak; "men ediyomuş". Dermek ki hakikat kraliçe felan olsan öz ananı zindana atırcısın sen. Olmaz olsun böyle kraliçelik bil-menme .

“ Ne demek anne, "kıymıklı börekten zehirlendik", Goncagül Teyze de aynı şeyi sayıkladı, kıymık ne ya? ”

- **Yaşasın cumhuriyet, kahrolsun monarşi, ehehehe....**

- Bağırma kız! Çıkıyorum ben. Bana bak, gülme arkandan çok kıh...

* * *

- **Ne demek anne, "kıymıklı börekten zehirlendik", Goncagül Teyze de aynı şeyi sayıkladı, kıymık ne ya? Kıymıklı börek mi demek istiyosunuz? Ne yaptınız, ne işlere karıştınız anlamadım ki ben... Konuşsana anne, ne kıymığı?**

- Zehirlenip serum takınmış bir insanım ben burda Sıdika, ne dediğimi biliyo muyum? Bir tarihte öyle bir şey demişsem bile, o la-

kırdım o dönemki koşullar içerisinde kıymetlendirilmeli... Mühim olan milletin ne dediği. Benim Ayye Amcamın, Mehmet Teyzemin arzusu...

- **Hii, kesin bir iş var bu kıymıklı börek olayında. Böyle kasaba politikacıları ağızları yaptığına göre... Hatırlatırım Safiye Sultan, sen geçici süreyle tahtını bana bırakmış olsan da Ana Kraliçelik makamında bulunan bir insansın. Yakışıyo mu sana Dıngırdakbüki Belediye Başkan Adayı gibi üfürmek?**

- İsbatlasınlar, tahtı bırakırım. Milletim şahit, takdir kamuoyunun!

- **Ohoo... Anlaşıldı... Hepten çamura yattığına bakılırsa olay büyük. Kusura kalmıycın bu durumda. Yutubir ağzıyla söylüyor; bu tarz hareketlerinin devam etmemesini istiyorsam olayı babangile de aksettirmeliyim. Ya da aramızda konuşuruz, ben beğenmem bile "gizle" butonuna basarım, babama bildirimleri de kapatırım.**

- Tamam kız uzatma. Aramızda kalsın; Goncagül karışı aklıma girdi... Ayasofya'nın kapısını tırtıklayıp dışıyenler oluyo ya. "İyi geliyo, şifalı" diye kapıdan yiyenler vardı hanı...

- **Kapı kemirmeye gittim deme anne!**

- Yok kız nerde, herkesi yaşatırmıyolar artıkcın. Özel güvenlikler, döviz üzerinden bileterler felan... Da... Vaktiyle kapıdan epey iri parçalar yolmuş hayırsever çevreler varmış. Öyle herkeşe değil ama samimigib, tavsiye ile gelen kimselere, çarşamba günleri, o kapıdan kopardıkları parçadan bir miktar katıp yaptıkları tepsi böreğenden dağıtıyollarmış. Şifa niyetine herkese az biraz düşüyo, içinde kapı kıymığı var yani. İşte, ya bize kıymıksız tarafından geldi ya da içine ilaveten koydukları lor peyniri bozuktı. Neticece olarak epey insan, biz zehirlendik Sıdika. Önce Goncagül yediklerini çıkardı "Şifayı alamadı tabi nursuz karı" diye düşünüyodum ki, ben de fenalaştım. Gülme çocuğum. Zehirlenmek güünücek bir şey değil... Kariya bak katıldı. Kimseye söylemiycen, majestelik haklarımı helal etmem bak. Alo, kime diyorum?

atilla
atalay

Mehmet Ali Arslanşefası

MÜCADELESİ BİTMEYEN KADIN

Ankara, 25 Şubat 2024

Yaşar Seyman
yasarseyman@gmail.com

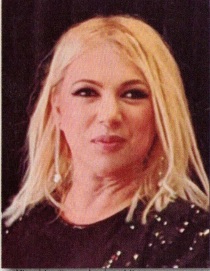

Mikrofonu eline alıncı devleşen kadınlar vardır. Birsen de onlardan biridir.

Onu bir toplumsal eylemde tanıdım, onda gençliğimin radikal seslenişini, mücadele azmini gördüm. Kuşak farkı nedeniyle de onu öznenle izlemeye koyuldum.

O bizim kuşağın sevildiği olduğu, duvarında 'Devrim' yazan ODTÜ tarih bölümü mezu-nuydu. Birkaç kez televizyon programında konuşurken tarihte adını duymadığım mücadeleciler kadınlardan birini anlatıyordu.

Birsen kendine özgü giyim tarzı, yaşama bakışı, özgür ruhlu kadınlarda görülen ayrıcalıklarla gün geçtikçe benim gönül meclisimdeki kadınlardan biri oldu. Ankara'da yaşadığı yıllarda sık sık sendikada buluşur, Türkiye'ye yönelik düşüncelerimizi konuşurduk. Düşlediğimiz ülkenin seçtiği toplumsal mücadeleyi öncelik verirdik.

Yine bir gün coşkuya geldi...

Beden diliyle konuşan Birsen, bir kadın örgütü kuracağını söyledi. Adı: Anadolu Kadın Hareketi, Amacı: Anadolu Kadın Hareketi; taciz, tecavüz ve şiddete karşı kurulmuş bir örgütlenme olacak. Kadına ve Çocuğa karşı her türlü şiddeti ret edecektir. Dini inancı ne olursa olsun kadınların erkeklerin arkasına saklanarak siyasetle toplumsal değişimi sağlamayacaklarını savunacağız. Bu değişim ve dönüşümün kadınların geleceğini inanan bir kadın örgütlenmesi olmalı diye bir çırpıda söyledi.

Örgütlü toplum ve örgütlü bireyi savunan biri olarak bu muştuya çok sevindim. Birsen'in Ata toprakları Çorum olduğu için ona ve Çorumlu kadınlara Hitit Güneşi demeyi seviyorum. Birsen ile kuracağı derneği uzun uzun konuştuk. Onun kadınlara bakışı her kesime aynı sıcaklıkla yaklaşımları beni etkiledi. Kurduğu örgütün ilk etkinliğinde benim de panelin kolaylaştırıcısı olmamı istedi. Pande her düşüncede kadın konuşmacı vardı. Akademisyeninden, siyasetçisinden, sivil toplum temsilcisine her kadın o etkinlikte özgürce

seslenişini yaptı. Etkinlik boyunca Birsen'i izliyordum, hareketli, heyecanlı tüm konuklarını ev sahibi gibi karşıladı ve uğurladı. Gün sonunda yorumum demeden panelin yorumunu yaparakt mutlu döndük.

Birsen'in yaşamını etkileyen olay beni de çok etkilemişti:

"Onca Tanrının olduğu bu topraklarda diri diri 15 yaşındaki bir kızı, belki yaşının ne olduğu bile bilinmiyor. Bir fotoğrafı bile olmayan kız çocuğu diri diri gömüldü. Medine Adıyaman Kahta ilçesinde yaşıyordu. Bu olay kırılma noktam oldu. "Anne beni kurtar!" diye seslendiğinde annesi sessizce kapıyı yüzüne kapattı. Babası ve dedesi onu diri diri gömdüler. Suçu okulda bir erkek arkadaşını kargacak, burgacak bir kâğıda "Seni seviyorum," "diye yazıp kızın sırasının üzerine koy-masıydı. Öğretmen, okul müdürü, dede, baba el-birliğiyle el kadar yavrucayı diri diri gömdüler. Belki de o kızın üzerine atılan toprak o gün benim yaşamımı üzerine atılan toprak oldu.

Birsen gibi kadınlar en önemlisi kadın duyur-ylığı olan ve hemcinslerini seven kadınlar ül-kemiz için büyük bir zenginliktir.

Birsen gibi bir işe başlarsanız o iş çoğalır, ge-lişir ve umut çiçekleri açar.

Atilla İlhan diyor ki: "Ne kadınlar tanımım zaten yoktular." Ben de diyorum ki ne kadınlar tanımıdersi vardılar. Birsen de var olan kadın-lardandır.

Sanatla ilgilenen sanatın gücünden yararlanan bunu toplumsal mücadelesine taşıyan çok kadın tanımım, Birsen de o kadınlardan biridir. Hem toplumsal mücadelesini sürdürüyor hem Edre-mit Belediyesi Kent Konseyi başkanı olarak çalışıyor.

Edremit Kent Konseyi Başkanı olarak diyor ki: "Aslında büyük düşlerle hedefimizin yol harı-tasını çizdik ve çalışmaya başladık. Kent konsey-leri içerisinde birbirinden farklı onca yapının bir

araya geldiği tam da kentte olması gereken, ken-dini temsil eden bütün yapıların temsilcilerinin olduğu belki de ilk kent konseyi biz olduk."

Birsen Kent Konseyi başkanı olarak ülkenin sanatçılarıyla Edremit ve Körfezde yaşayanları buluşturdu. Kadınların mücadelesinde önlerini açma uğraşı verdi. Ayrıca Birsen Edremit'ten Anadolu'nun her yerine uzanıyor, Edremit - İstan-bul arası yolları, dağları, taşlara kadınlara yö-nelik projelerini adeta işliyordu. Sonra o düşlerini yaşama dönüştürüyordu.

Birsenlerin sayılarının çoğalması dileğiyle Mart ayı biz kadınlar için emekçi kadınların mü-cadelesini ile taçlanmış bir aydır. Sadece baharı müjdelemez, kadın mücadelesini müjdelar. Mart içinde ne çok güzellikler barındırır. Doğanın ye-niden doğumu Nevroz/Nevruz bayramını, Dünya Tiyatrolar Günü de kutlarız.

8 Mart Dünya emekçi kadınlar günü evrensel bir gündür. Biz kadınlar tüm dünyada 8 Mart'ta önce bir anma sonra da kazanılan hakları kutla-yacağımız günün umudu ve düşü ile yaşama yü-rürüz.

Birsen çeşitli televizyonlarda katıldığı söyle-şilerde kadınları kendince aydınlatmanın mü-cadelesini veren, sustuğu yerde yazan, konuştuğu yerde fırtına gibi esen, yürekleri dalgalandıran, zihinlere iz bırakan bir kutup yıldızı kadın...

Onu size yazmanın sevinciyile 8 Mart Dünya Emekçi Kadınların mücadelesini önünde saygıyla eğiliyor, şükranla anıyorum. Dünya kadınlar gününü özenen isteklerin yaşama dönüşeceği gün olarak kutlamayı gönülden bekliyorum.

Teşekkür müjdelci kadınlar...

Teşekkürler düşleriyle koşan kadınlardan biri Birsen Temir Saraç.

BAYAN YANI

2024-02-MART-NİSAN

Aylık yaygın süreli yerel yayındır.
BD Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. adına

Sahibi ve Yazışmaları Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir
Grafik Düzenleme
Cebirail Okcu

Müessese Müdürü: Ali Yavuz
Abonelik: Aysun Öztürkür
Adres: Duştepete Sok. No:16
Yeldeğirmeni/Kadıköy
Tel: (012) 2929565-66-68

Fax: (012) 251 57 54
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş.
(012) 454 30 00
Dağıtım: Turkuaz Dağıtım
Paz. A.Ş. (012) 2929565

'KADIN' GÜÇLÜDÜR, NEDEN Mİ?

-Kadın çok zekidir, ayrıntıcıdır, asla unutmaz. Kırdığınız kalp, zamanını bekler, sabreder tam zamanında yapar hamlesini! O yüzden ona yalan söylerken çok dikkatli olmak, yanlış yaparken başına geleceklerden korkup bi daha düşünmek gerekir, öyle değil mi??

-Kadın anaçtır, annelik içgüdüyle yavruları ve ailesini korumak için başka hangi canlı on kaplan gücüyle size saldırabilir ki??

-Kadın fiziken de güçlüdür. Bazılarının her an taşıdığı memeleri düşünün, hangi erkek sıztanmadan her an boyunca 5 kiloluk kum torbasını veya gebelik süresince karnında onca ağırlığı taşıyabilir ki??

-Kadın beceriklidir, dikkatlidir, hangi erkek 13 santim topuğun üstünde tüm gün dolaşır, o topuklarla araba kullanabilir ki??

-Kadın isterse çok rahat her şeyi silip hayatına devam edebilir. Her sabah bir saat uğraşip yaptığı makyağı her akşam silebilen kadın çok rahat seni de hayatından bir çırpıda silebilir, öyle değil mi??

-Kadın dünyanın en iyi strateji uzmanı, en kusursuz plan-programcısıdır. Her gün akşama ne yemek pişireceğini düşünüp planlayandan daha yaratıcı kim plan yapabilir ki??

-Kadın her türlü şarta bukelemin gibi altında uyum sağlayabilir. Gebelik gibi tüm sistemlerinin değiştiği bi süreçten bi anda annelik sürecine geçip hemen de adapte olabilen başka canlı var mıdır ki??

-Kadın, acılara ağrılara dayanıklıdır. Dünyanın en sancılı işi olan 'doğum' u yapabilen tek varlık olarak hangi ağrıya dişini sıkamaz ki??

-Kadın nefsinin en büyük hâkimidir, sosyal baskılardan ötürü hayatı boyunca hormonlarına ve nefesine yenik düşmeyen başka hangi canlı vardır ki??

-Kadın her türlü sıkıntıya göğüs gerebilir; yazın sıcakında giydikleriyle cendereye giren, iki beden dar pantolonla tüm gün dolaşabilen biri hangi sıkıntıya gелеmez ki??

-Kadının açlık, susuzluk, uyku-suzluğa dayanma gücü, direnci hiçbir varlıkta yoktur. Bebeği için aylarca uykusuz kalabilen başka bir kişi var mıdır ki??

-Kadın dünyanın en hızlı varlığıdır, hem iş hayatına, hem eve, hem çocuklarına hem de ana-babasına yetişebilen birinden daha hızlı kim olabilir ki??

-Kadın dünyanın en başarılı sanatçısıdır; çocuklarına, sosyal nedenlerden dolayı çevresine rol yapabilmek, savaş boyalarını sürekli dakikalar içinde temizlik çacından afet bacya dönüşebilmekten daha öte bir sanat olabilir mi ki??

-Kadın dünyanın en büyük hesap uzmanı, en başarılı broker'dır. 3 çocuğu hergün bin takla atıp asgari ücretle doyuran, büyüken bozup küçüğe diken, yemeyip yediren bu arada da çocuklarına yokluğu hissettirmeyen bir kadından hangi uzman daha başarılı olabilir ki??

-Kadın dünyanın en iyi öğretmeni, en başarılı heykeltıraşdır. Bir çocuğu büyütürken kim her türlü eğitimi veren bi anneden daha iyi bir eğitmen, ruhuunu şekillendiren kadından daha başarılı bir heykeltıraş olabilir ki??

Dünya varolduğundan beri bu özelliklerin farkına varıp başkalarının vermeması gerektiğini düşünen erkekler, kadını hep baskısı altına almaya çalışmıştır. Kendi beynisizdir kızının okumasını istemez, kendi havvânı duygularını yönetemez herkesi kendi gibi bilir, karısını kapatır, iş hayatında yükselemesi için mobbing yapar, 'kendi' âczini hayatındaki kadını aşağılayarak maskeleyer.

Ama ne yaparsanız yapın; gerçekler değişmez; kadının elinin ve yüreğinin deymediği her şey eksiktir. Düşünün bakalım kadın'sız hayatta vicdan olur mu, yürek olur mu, estetik olur mu; kıscası 'kadın' olmadan hayat olur mu?

Geldikse bu fânî dünyaya; kadın-erkek 'birlikte', 'yan yana' yürüteceğiz sonsuzluğa... Sevgi ile, saygı ile, aşk ile...

ALACAKLI Gökçen Erdoğan

Yeni bir dizi başladı. İzleyemedim. Yeni diziyi izleyemedim ama dizinin konusu olan vaziyeti yıllardır canlı canlı izlerim. Eşine, çocuklarına, dışında dönen dünyanın her bir milimine kendini adanmış ve nihayetinde ne denli yalnız bıraktığını ve kendinden ne denli uzaklaştığını dahi fark edemeyecek kadar meşgul edilmiş, uyandığında canı çok yanmış kadınlardır. Her yedeler. Bazen o uyanış gibi can yakıyor ki uyanmamış gibi yapıp yüzleşmekten kaçıyor; her ne yapıyorlarsa ona devam ediyorlar hatta. Syripli her şeyleri değiştirmeye koyulanlar neredeyse şanslı. Pekî bu böyle mi olmalı?

Yer gök kişisel gelişim kitaplarıyla, uzmanlarıyla dolu. Maksadım onlardan biri olmak değil, söylemekle olmuyor zaten bazı şeyler. Nahişatin çerçevesi kalındır. Bazen ulaşmaya çabaladığı insanın çok dışında kalır. Türkiye'de kadın olmak, nasihatle çözümlenemeyecek kadar karmaşık bir mesele. Ama ben isterim ki ihtimal varsa bir cılız işik yakayım.

Dünyaya yalnızca bir kez gelebiliriz. Geldik, gün dolunca gideceğiz. Dilerim ki bu ülkede, kimsenin elinden olmayan olumsuzluğu, ecelimize gidebilmeli. Bakın bu da burarlarda kadın için bir şansdır. Ancak yaşarken, yalnızca bir kez geldiğimiz ve sıfatımız ne olursa olsun en iyisini hak ettiğimiz bu hayatta, herkes kadar yaşam hakkımız olduğunu bilelim. Bir insanın kendini çocuğuna adanmışlığını bir sınırı yoktur elbet; anne kalbim bana da bunu söyler. Ancak bütün kalbilye duyumsarken evladını, kendi kalp atışını da duyabilmeli bir kadın. İnsan ancak o zaman mutlu olabilir kendiyile. İnsan ancak o zaman ulaşabilir kendine. Bu kadar uzağa düşmek neden!

Yapmak istediklerini, görmek istediklerini, konuşmak ve hatta düşünmek istediklerini; sevdiklerinin yapmak, görmek, konuşmak, düşünmek istedikleri için bir kenara atma işi neden hep bize düşsün? Neden bir kadın; hayalleri, idealleri ya da amaçsız salınımları için hep rızaya, he

başkasından arta kalan bir alana, zamana sıkışmak zorunda? Biz neden dümdüz yaşayıp gitme işini bile erteleme başarımızla övünür halde buluyoruz kendimizi? Neden iyi anneliğimizi, iyi eşliğimizi belirlileyen buli olmasın izin veriyoruz? Kendimizi önceliklendirmeye başarısını gösterememek bile adı bir sıraya koymuyor muyuz kendimizi, bu sonsuz mecburiyet hali neden?

Öyle büyüdük. Yuvayı yapan dişî kuşları övdüler hep, erkeğini elde tutan, her gün üç çeşit yemeğini yapan, çocuk baktırmak başka işi olmayan kadınları övdüler, biz de inandık. Katıldık bile onlara, onlardan biri olmaya kapıldık. Herkesen sonra uyanı ymaya, bütün valizleri yarmaya, kolda süs gibi taşınmaya, herkesin sevdiğini pişirip artırlan domayma; normalden yapıpma anlamlar yükledik. Sırtladık hepsini sonra. Kopyaladık, artırdık. Yapabildikçe yühselttik ırtay, kendimizi dahısına zorladık. Yetersiz hissettirmeye alıştık mesela. Karşı durmaktansa aksini ispata yeltendik. Taktire muhtaç olmayı huy edindik sonra. "Oldu" denmedikçe olduğuna bile inanmadık.

Yıprandık. Çok yıprandık. Çok baharlar kaçırdık. Herkesin kendine ait tek bir, biricik, benzersiz bir hayatı olduğunu bildik de kendimize gelince yok saydık. Hak etmediğimize inandık; matah bir şey olmadığımıza yaşıyoruz ve başkaları için başkalarıyla başkalarının dilediği gibi yaşıyoruz kymetine. Ne çok ağladık. Ne çabuk sildik de bir şey olmamış gibi yaptık.

Ama yunacağız. Bu derin, bu ahmakça uykudan uyanacak ve varlığını olmasi gerektiği gibi kutlayacağız. Severecek, sevillecek ve gözümüzde bulutleryerek vermemizin büyüklüğünü. Lazım gelince alacağız. Biz bu dünyadan bir hayat alacağız.

VALLA ŞU
PATLICAN'A
ÖZENİYOM!

HAYDAA...
NİYE KIZ?

TUZLU SUYA
BASINCA BÜTÜN
ACISI ÇIKIYO...
NE GÜZEL!

HA HAAA!. VALLA
HIÇ GÜLESİM
YOKTU!

AMA NE YAZIK
Kİ BEN ŞU ZA-
VALLI SOĞAN
GİBİYİM!

O
NİYE?!!

O DA BİR
BAŞ, BEN
DE...

HA HAAA!.
BOŞVEER.. BİR
BAŞ OLMAKTA
İYİ BAZAN!

MESELA BENİM ADAM
KURU FASULYE GİBİ...

FASULYE
MİP!

EVET... AKŞAMDAN
GAZİNİ ALMAZSAN
BÜTÜN GÜN RAHAT-
SIZ EDER!

HA HAA! BİZ DE SABAH-
TAN BERİ ÇAY KAHVE, ÇAY
KAHVE KABAĞA DÖN-
DÜK!. İÇİMİZ OYULDU!

HA HAA! NE
SAÇMALADIK
BUGÜN HAA!..

DUR EKMEK KIZAR-
TAYIM SOBANIN
ÜSTÜNDE! İÇİMİZİ
BASTIRSIN!

TUHAFA KADIN

damlarslan@gmail.com

Ayşegül Damla Arslan

Ayşegül Vs. Damla

-Damla, fark ettin mi?
+Neyi? Gerçi ben farkındalığı gökdelen gibi bırıyım ama merak ettim neyin fark etmem gerektiğini?
-Bir yıl önce de aynı yerde, aynı şeyi konuşuyorduk.
+Gerçekten... Bu bir lanet mi?
-Hayır, şimdi daha güçlüyüz.
+Doğru.

Bir yıl önce aynı yerde iki kişi, adı ipliklerden ayrılan ve giymeye hazır olan kıyafetler gibi kalakalmıştı. O an ikimizin de canı yanıyordu. Niyeyse. Şimdi olsa -ki oldu ahahah- canımız yanmaz. Bağlanmak, sevmek, çok istemek... İnsan kendini bunlardan azad edince daha huzurlu yaşıyor. Galiba aklınıza bırakmışız. Galiba büyümüştük. Ay çok FM Radyo gece yayınındaki dizeler gibi oldu ama öyle. Darbelerden darbe beğenmeyi geride bırakıp, normal insanlarla bir arada olmayı seçmek bu. Gerideki anormal, kimseyi kayıramayacağım. İntikam için söylemedim. İntikam alamayacak kadar yorgunum. İntikam soğuk yenen yemek zaten, ben de zeytinyağlı çok seviyorum. Zeytinyağlı da yerim, basmada fis-

tan giyerim. Basmanın metresi kaç para biliyor musunuz? Basma kumaş bence harika bir kumaş. Terziliğim olsa kendime çeşit çeşit elbise dikerdim ama ben onu da beceremiyorum.

Ev kadınlığı çok zor iş. Bende de o zorluk derecesi yok. Ama hamak yogasında "Dragon Duruşu" yapabiliyorum. Yine de ev kadınlarıyla asla kendimi kıyaslamam.

Nasıl bir misyonları varsa, tüm Türk Kadınları da bu misyona atıştırılmaya çalışıyor. Ama ben ısrarla "temizlik ve yemek yapmayı bilmelisin, hatta zorundasın" etiketini çıkarıp atıyorum. Kendime fiade edecek kadar temizlik ve yemek biliyorum. Siz diyor nasıl "o çamaşır suyu efsane"?

Çamaşır suyu çok sevdiğimiz bir ablamız. Nedense bütün temizlik malzemeleri bende kadını çağırıyor hem de reklamlarında erkek karakterler varken. Ballerina bihi haric.

Hem temizliği ben yapacağım, zor ve hain kirler lekeler çıksın diye kol gücümü arşa çıkaracağım, hem de reklam verirken erkek kahraman. Niye ya? Kadınlar güçsüz mü kardeşim? Şey mi bu, biz erkek karakter sürüyoruz, siz temizlik yaparken o kasları düşünün... Hayali bir kahramanın kaslarını düşünceğime, kendi kol kasımı kendim sporla yaparım, temizlikle değil.

Gerçekten reklam sektörü saçma. Birçok saçma reklamla büyüdük. Ve televizyon önünde hipnotize olmuş gibi oturup onları seyrederken aslında beynimin arkasında bunlar dönüyordu. Sadece insanlar "tuha"

olduğumu düşündüğü için susuyordum. Hala daha öyle olduğumu düşünen bir çoğuluk var. Kendi ayaklarının üzerinde, bir erkeğe ihtiyaç duymadan, isteklerim doğrultusunda yaşadığım için. Glütensiz ve etsiz beslenmeye çalıştığım için. Pembe parçurlu ev hayalim olmadığı, tek taşlardan tek taş beğenmediğim, "ikinciye evlenirsem gelinliği böyle alacam ahahah" demediğim için. Ben kendimi hala arıyorum, ruhumu araştırıyorum, bedenim ne istiyorsa onu yapmaya çalışıyorum.

Sevgili bedenim ve ruhum, ona iyi bakımın tek çözümünün yoga ve sağlıklı beslenme olduğuna çoktan karar vermiş. Sevgili bedenim ve ruhum da bak hele, yay yay, ne de güzelsin hafif kaslar içinde.

Tüm bunlar olurken yanı bana tuhaftan insanlar çok sevip "he taam bakcam yha ben ona" derken okyanusun dibini keşfe çıkmışım. Titanic'teki "Okyanus Kalbi" değil. Mücevher severim canım ama müptelası değilim. Zaten Titanic'i de bir kere izledim ve sıkıldım.

OKYANUSUN KALBI

Titanic, ben orta okula giderken vizyona girmiş, "üç kere izledim, üçünde de ağladım" diyen kızlar türemiştir etrafımda. Türkiye Destanı'nı uzun süre dinlemek zorunda kalmıştım. Gerçekten Taytanik filmi için her ne kadar "çok üzücü" diye Türkiye Destanı'nı yazan kızlarla konuşurken kendimi bu şekilde ifade etsem de ben konunun aslını çoktan araştırıp, 14 nisan günü geldiğinde "vay be nasıl da batmış koskoca gemi" diye babamın penceresinden göğe bakmıştım. Romantizmden çok hoşlanmıyorum; Leo Abimiz de tipim değil. Hele tıfilken hiç değildi. Tipim olanlar Leo kadar yakışıklı olmuyor. Görseniz keşke. Göremezsiniz.

Sosyal medya, özel arkadaşlarımızı paylaştığımız yer olmamalı. Özel arkadaşları özel kalmalı. Bu kamu spotundan sonra Taytanik filminden neden çok sıkıldığımı anlatabayım.

Çünkü içinde su var.

Boğulmak çok korkuyorum. Ha-

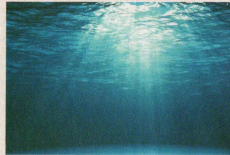
makta uçarken korkmuyorum. Keşke uçacağım olsa. Hiç gemim olsa demem mesela.

Bir filmin içinde bolca su varsa, kana kana içeceğimiz sular aklımıza geliyorsa ben o filmi çok sevemiyorum. Suyun içinde olma fikri, ayaklarımın o anda yerden kesilmesi büyük acı. Bunu yetkili biriyle de konuştuk, bir şey bulamadık. Freud acil yardım!

Yüzme dersi alıp, 6 dakikada "ben yapamayacağım çıkıyorum" deyip çıkmıştım havuzdan. Yakışıklı ve cıks prens olan hocamın da çok umru olmamıştı. Çünkü o zaman hem evli, hem kilolu, hem de çirkindim. Öğrenci kayırmak böyle oluyor işte. Neyse ki ders hediyeledi, paramla rezil olmadım.

Onu diyorum, kilolu da olanız bakımılı olun. Erkek milleti sizi böyle yanı yolda bırakır.

İşte, Leo Abimiz Keyt Ablamız için okyanusun dibine girdi. Çünkü sevgi vardı. Keyt ablamız dünyalar güzeli miydi? Gü-

zeldi. Ten beyaz saç kıvıllı güller...

Okyanus, evet. Bazı okyanusların içinde boğulmazsınız. Boğulmanıza izin vermezler. O yüzden bazı okyanuslar ne kadar derin ve çok bilinmeyenli olsa da çok sevilir. Değerlidir. Bilgi de bir okyanus, bilmekten ve öğrenmekten korkmayın hiçbir zaman. Hep merak edin haddinizce. Leo gibi batmazsınız dibine. Bilgi güçtür çünkü.

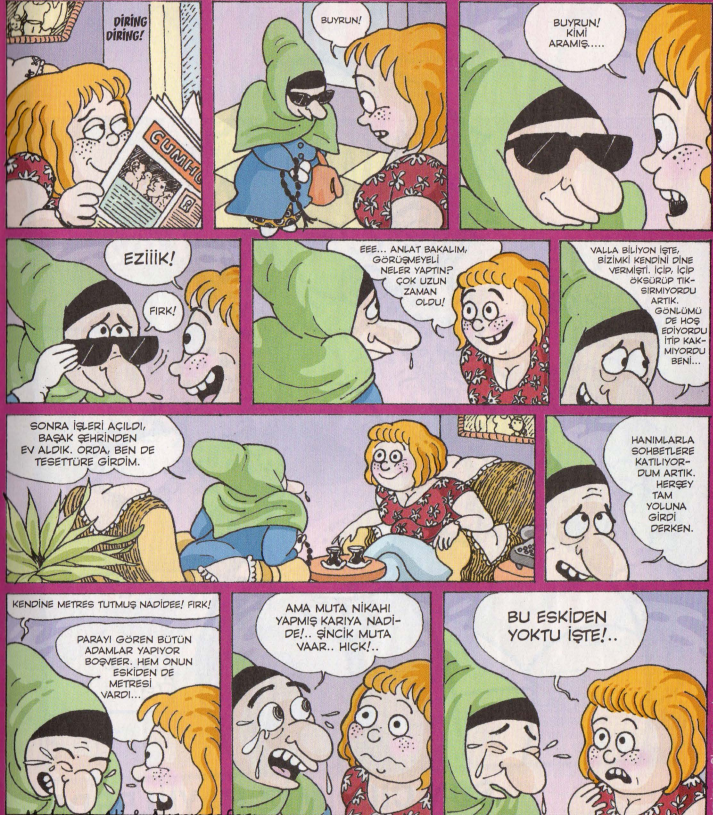
Kadınlar Günümüz kutlu olsun. Hep aynı temenniler, değişen bir şey yok, aksine daha da fena oluyor çoğu şey. Ama kalbimden tüm kadınlar için her şeyin en iyisi geçiyor, diliyorum.

Hepimizi seviyorum.

EŞİ NADİDE EZİK HANIM ve

Ramize Erer

EKSİK SAYILARI TAMAMLAMANIN EN KOLAY YOLU

Harakiri

2024-02-70 TL.

134-139

Cilt
23

BAYAN YANI

Kötü
Kız

SON CİLDİMİZ BAYİİLERDE

harem

TUNCAY AKGÜN & YEMAL ARSLAN

